Dziś dodatek ŚWIAT i ŻYCIE

NIEDZIELA
9 maja 1948 roku

CZYTELNIK

Nr 129 (1158) — Rok IV

Dziennik Zachodni

Wyd. ABCDEFG

Cena 10 zł

Sprawa Palestyny przyczyną rozdźwięku

U.S.A. stosują presję wobec Wielkiej Brytanii w ONZ

Burzliwa sesja Zgromadzenia Ogólnego

N o w y J o r k (API). Wczoraj późnym wieczorem, rzecznik delgacji amerykańskiej w ONZ wyraził po raz pierwszy otwartą groźbę pod adresem W. Brytanii. Przyczyną tego było oświadczenie przedstawiciela brytyjskiego wobec Trygve Lie, że komisarzowi brytyjskiemu w Palestynie nie udało się znaleźć neutralnego komisarza Jerozolimy.

Zaraz po tym oświadczeniu, jak donosi agencja Reutera, **wśród delegacji amerykańskiej dało się odczuć „pewne zniecierpliwienie".** Rzecznik delegacji Stanów Zjedn. oświadczył, że nieudolność brytyjska spotka się z „silną reakcją". **„Jeżeli Wielka Brytania podejmowała się znalezienia neutralnego komisarza** — oświadczył rzecznik — **to musiała wiedzieć już przedtem, że napotka na trudności. Przecież to właśnie Brytyjczycy zaproponowali, by neutralnego komisarza Jerozolimy wybierał wysoki komisarz brytyjski. Obecna zmiana stanowiska, w ciągu 24 godzin po przyjęciu na swe barki tego obowiązku jest trudna do zrozumienia".** Rzecznik dał do zrozumienia korespondentowi Reutera, że **incydent ten jest jeszcze jednym dowodem braku chęci do współpracy z ONZ po stronie władz brytyjskich.**

Tymczasem rzecznik Agencji Żydowskiej, major Aubrey Eban, **wezwał wczoraj Radę Bezpieczeństwa do podjęcia akcji wobec groźby inwazji arabskiej na Palestynę.** Oświadczył on, że wojska egipskie zostały wysłane na granicę Palestyny. Na zastrzeżenie jednego z członków Rady, że wiadomość ta nie została potwierdzona, major Eban powiedział:

„Nie potwierdzona? Proszę przeczytać komunikat egipskiego ministra komunikacji o wysłaniu wojsk na granicę. To chyba wystarczy.

Trzeba zwrócić uwagę na te ruchy wojsk tym bardziej, że Egipt nie jest zagrożony od strony północnej ani nigdy zagrożony nie był".

Eban stwierdził dalej, że dotychczasowe ataki wojsk syryjskich i libańskich na osiedla w górnej Galilei były jedynie **akcją rozpoznawczą i przygotowawczą do inwazji na wielką skalę.**

„Nadszedł czas — powiedział rzecznik — by Rada Bezpieczeństwa przeszkodziła inwazji, przy pomocy której pewne państwa pragną osiągnąć cele polityczne nad terytorium, nie będącym ani w ich władaniu ani pod ich jurysdykcją. Jesteśmy zaskoczeni twierdzeniem komisji rozjemczej, że wojska irackie przybyły raczej „dla wzmocnienia sił transjordańskich niż dla inwazji Palestyny". Twierdzenie to jest zupełnie nieprzekonywające. **Transjordania nie stoi w obliczu najmniejszego niebezpieczeństwa ataku przed którym musiałaby się bronić.** Wszystkie dowody stwierdzają, że przybycie wojsk irackich związane jest z wielokrotnymi groźbami króla Transjordanii i ministrów innych państw arabskich oraz ich zamiarami przeprowadzenia inwazji na Palestynę w chwili zakończenia mandatu".

W Jerozolimie, rzecznik Agencji Żydowskiej oświadczył wczoraj, że *13-osobowa administracja żydowska gotowa jest do przyjęcia „ruin" obecnego rządu palestyńskiego po wygaśnięciu mandatu w dniu 15 maja.* Urzędnicy brytyjscy w rządzie palestyńskim otrzymali rozkaz pozostania na swych stanowiskach. Żydowski departament sprawiedliwości rozpoczął już swe działanie w Tel-Avivie. Żydzi uważają, że Jerozolima dostanie się pod powiernictwo międzynarodowe.

Haganah podała dziś do wiadomości, że oddziały jej zdobyły 6 twierdz w okolicy miasta galilejskiego Safad. Arabowie stracili 50 zabitych i rannych. Żydów zginęło dwóch. W całej górnej i dolnej Galilei przeprowadza się operacje na wielką skalę, w czasie których 17 Żydów zostało zabitych rannych lub zaginionych. W południowej Palestynie została otoczona po ciężkiej walce artyleryjskiej wioska arabska Guatra. Skonfiskowano tam wielkie ilości broni.

Oficer wywiadu Haganah oświadczył, że ponad ćwierć miliona uchodźców arabskich krąży po Palestynie. Większość z nich uciekła do Acre, Nablus i Gaza. Ponad 50.000 udało się do Syrii i Libanu.

Do Aten przybył włoski samolot wojskowy z 20 policjantami włoskimi na pokładzie, którzy udają się do Jerozolimy dla ochrony konsulatu włoskiego.

Na zamkniętym posiedzeniu podkomisji do spraw Palestyny ONZ, brytyjski minister kolonii Arthur Creech-Jones wysunął sugestie brytyjskie, jak należy rządzić Palestyną po zakończeniu mandatu. Jego zdaniem, instytucje użyteczności publicznej powinny być administrowane przez małą grupę przedstawicieli Narodów Zjednoczonych. Ośrodkiem tej grupy mogłaby być obecna komisja rozjemcza, składająca się z konsula Francji, Stanów Zjedn. i Belgii a jego przewodniczącym dr. Lisicky, obecny przewodniczący komisji palestyńskiej. Grupa ta powinna zapewnić sobie współpracę Żydów i Arabów.

Żydzi i Arabowie doszli do porozumienia?

JEROZOLIMA. (Obsł. wł.) *Żydzi i Arabowie doszli do porozumienia na temat zawieszenia broni w starym mieście jerozolimskim. Przedstawiciel Agencji Żydowskiej oświadczył, że Żydzi zgodzili się na wstrzymanie ognia, jeżeli Arabowie uczynią to samo. Korespondenci donoszą, że Arabowie wyrazili zgodę na zawieszenie broni po konferencji która odbyła się w Jerycho pomiędzy brytyjskim wysokim komisarzem w Palestynie Sir Cunningham i generalnym sekretarzem ligi arabskiej Azzan Pasza.*

W Genui policja włoska natrafiła na wielkie składy broni i amunicji przeznaczonych dla Palestyny. Aresztowano członków tajnej organizacji zajmujących się nielegalnym dostarczaniem broni do Palestyny.

Waszyngton (PAP). B. burmistrz San Francisco — Lapham otrzymał nominację na stanowisko szefa amerykańskiej misji specjalnej w Chinach.

8 miliardów zł inwestycji
w państwowym przemyśle metalowym

Warszawa (API). Państwowy przemysł metalowy dąży do rozbudowy i powiększenia asortymentu polskich wyrobów metalowych.

Kredyty inwestycyjne, wynoszące w br. ponad 8 miliardów zł zostały przeznaczone na budowę Wielkiej fabryki łożysk kulkowych w Kraśniku, zakładów samochodowych w Starachowicach, zakładów ciężkich maszyn w Elblągu oraz fabryk. produkujących kotły i aparatury chemiczne, na terenie Nysy.

Dzięki energicznie prowadzonej akcji odbudowy metalowych zakładów wytwórczych znacznie zostały już przekroczone przedwojenne normy produkcji obrabiarek, maszyn rolniczych, taboru kolejowego itp. **Parowozów produkujemy obecnie trzy razy więcej niż w r. 1947.**

Uruchomione zostały nowe w Polsce działy produkcji specjalnych typów obrabiarek, kołówek parowozowych, rewolwerówek i gwinciarek oraz specjalnych maszyn dla Monopolu Tytoniowego i Zapałczanego.

Wiele nowych działów produkcji zostało również uruchomionych na odcinku przemysłu precyzyjno-optycznego. Wartość wyprodukowanych w br. zegarów, wodomierzy, gazomierzy, wag i maszyn do pisania będzie przedstawiać wartość 14 milionów przedwojennych.

Szczególnie ważne dla naszego rolnictwa jest rozpoczęcie krajowej produkcji siewników do nawozów sztucznych, opryskiwaczy i kultywatorów.

Przemysł motoryzacyjny jeszcze w tym roku wypuści na rynek krajowe silniki rolnicze o mocy 8 KM oraz silniki przemysłowe o mocy 28 KM i 38 KM.

Spalił się szkuner

St. Johns (Nowa Funlandia) (API) Do portu w St. Johns przyholowany został spalony wrak szkunera „Ariel" (prawdopodobnie szwedzkiego), który zapalił się w pobliżu Bulls Bay. Załogę uratował tankowiec amerykański.

Strefa francuska nie wpuszcza radzieckich dziennikarzy

Berlin (API). Niemiecka agencja prasowa ADN donosi, że francuskie władze okupacyjne odmówiły dziennikarzom sowieckim pozwolenia na zwiedzenie strefy francuskiej w Niemczech. Jako powód podano „reorganizację administracji".

40 tys. członków KDK

W ramach Klubu Literackiego Odrodzenia i Klubu Dobrej Książki zespolono około 40.000 członków, którym udostępniona została możność nabywania na przystępnych warunkach najcelniejszych dzieł literatury polskiej i obcej.

Rozszerzając akcję popularyzacji dobrej książki , Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik" w najbliższym czasie przystąpi do organizowania na podobnych zasadach dalszych zespołów spośród prenumeratorów prasy codziennej. Szczegóły zostaną podane w następnych komunikatach.

Wielkie poruszenie w Anglii
Blok szterlingowy pod kontrolą Ameryki

Londyn (PAP). Dzienniki angielskie przyniosły na czołowym miejscu wiadomość, że **Wielka Brytania zgodziła się na przejęcie przez Stany Zjednoczone kontroli nad blokiem szterlingowym.** Był to jeden z warunków planu Marshalla, który po długotrwałych rokowaniach został przyjęty przez Wielką Brytanię.

Wiadomość ta wywołała głębokie wzburzenie w brytyjskiej opinii publicznej. Minister Stafford Cripps zwołał w związku z tym specjalną konferencję prasową, na której usiłował uspokoić opinię publiczną, zapewniając, że W. Brytania zachowa w istocie rzeczy swą kontrolę nad strefą szterlingową.

Oświadczenie ministra Crippsa nie przekonało jednak brytyjskiej opinii publicznej. „Daily Express" w artykule wstępnym domaga się ujawnienia wszystkich warunków planu Marshalla. Autor artykułu wstępnego, zamieszczonego w tym dzienniku, podkreśla, że **naród brytyjski powinien znać cenę, jaką ma płacić za pomoc marshallowską.**

„Czy pod maską planu Marshalla — czytamy w cytowanym dzienniku — *kryje się atak na Imperium Brytyjskie?* Czy Wielka Brytania ma zapłacić za pomoc dolarową naszymi więzami gospodarczymi z krajami Imperium Brytyjskiego? Byłoby to groźne i hańbiące wyjście z kryzysu! Czy polityka eksportowa Wielkiej Brytanii ma znaleźć się pod kontrolą amerykańska? Oznaczałoby to, że Wielka Brytania zostanie wcielona do Stanów Zjednoczonych."

„Daily Worker" stwierdza, że mimo zaprzeczenia min. Crippsa Ameryka w sposób niedwuznaczny zmierza do kontroli nad strefą szterlingową. Dzieje się to w chwili, gdy minister Bevin w Izbie Gmin wygłasza patetyczne przemówienia o „szlachetnej pomocy amerykańskiej". Jesteśmy świadkami tragedii Wielkiej Brytanii, którą polityka labourzystów i torysów rzuca pod stopy kapitalizmu amerykańskiego, — pisze „Daily Worker".

2. V. 1945 — 9. V. 1948

Trzy lata już tu mieszkam i chciałbym nadal zatrzymać ten POKÓJ!...
Rys. Gwidon Miklaszewski

Kolonia domków doświadczalnych
Gruzobeton — doskonałą izolacją

Warszawa (API). Instytut Badawczy Budownictwa wykańcza obecnie w **Warszawie 5 domków doświadczalnych.** Domki te zbudowane są z płyt, cegieł i pustaków gruzo-betonowych przy jak najmniejszym użyciu drzewa i żelaza. Nawet dachy kryte są specjalnymi płytami wykonanymi z gruzobetonu. Powierzchnia użytkowa 3 izb, kuchni i łazienki mieszczących się w takim domku wynosi 45 m kw. (tyle co w domku fińskim.

Kolonia domków gruzobetonowych, z których każdy wykonany jest z innego rodzaju pustaków i płyt służyć będzie do przeprowadzenia dokładnych pomiarów wytrzymałości nowych materiałów budowlanych na zmiany atmosferyczne. Już obecnie stwierdzono, że materiały budowlane wykonane z gruzobetonu stanowią lepszą izolację cieplną niż cegła.

Przewiduje się, że w ciągu najbliższych lat rozpoczęta zostanie masowa produkcja standartowych domków z gotowych części wykonanych z gruzobetonu. Pozwoli to na dużą oszczędność materiału i pracy przy budowie.

Przeciętny koszt domku gruzobetonowego przy produkcji masowej obliczane jest na 600 tys. zł.

Zabytkowy kościół na Harendzie Kasprowicza

Kraków (PAP). Staraniem Woj. Urzędu Konserwatorskiego nastąpi w najbliższym czasie przeniesienie zabytkowego, pochodzącego z początków XVII w. kościoła drewnianego z Zakrzowa, koło Kalwarii, na Harendę w pobliżu Zakopanego. Kościół stanie na parcelacji, na której wzniesione jest Mauzoleum Kasprowicza, tworząc wraz z nim jednolitą, monumentalną całość architektoniczną.

Nowe transporty Polaków z Westfalii

S z c z e c i n (PAP). 7 b. m. z dworca kol. w dzieln. Szczecina Turzyna odszedł pociąg wahadłowy do Bohum po 3 kolejną partię reemigrantów z Westfalii. W partii tej podobnie jak i w poprzednich mają przybyć w większości rzemieślnicy, górnicy i hutnicy wraz z rodzinami i całym majątkiem ruchomym. Przybyć ma razem ok. 200 osób. Pociąg ten w ostatnich dniach przywiózł z Gustrow (strefa radziecka) 80 reemigrantów oraz 585-osobową partię repatriantów z Lubeki.

Mauzoleum ku czci Żwirki i Wigury

K a t o w i c e (PAP). Zawiązał się mieszany polsko-czechosłowacki komitet odbudowy „Żwirkowiska" — pomnika na miejscu katastrofy Żwirki i Wigury pod Cierlickiem. Na konferencji, odbytej w Cieszynie rzucono projekt odbudowy mauzoleum. Miejscowa ludność polska zaofiarowała bezpłatną pracę przez cały czas trwania robót. Akcja zbiórkowa na ten cel przeprowadzona będzie przez Ligę Lotniczą na terenie całej Polski. Do 11 września br., rocznicy katastrofy, poczynione zostaną prace wstępne, w których udział wezmą również specjalne wycieczki z kraju. Wspaniałe mauzoleum stanie w przyszłym roku.

Terror w Grecji
wywołał oburzenie w całym świecie

PARYŻ (API) Francuski komitet pomocy Grecji demokratycznej wystosował depeszę do międzynarodowego Czerwonego Krzyża oraz do ambasad greckiej, amerykańskiej i brytyjskiej w Paryżu, w których domaga się natychmiastowego zaprzestania egzekucji w Grecji, ukarania ludzi za to odpowiedzialnych, zaprzestania terroru i przywrócenia wolności demokratycznych.

Komitet pomocy Grecji demokratycznej podkreśla, że światowa opinia publiczna przyjęta z oburzeniem i wstydem wiadomości o egzekucjach ponad 200 zakładników przez władze ateńskie. Wszystkie ofiary egzekucji to b. kombatanci ruchu oporu, to patrioci, którzy walczyli z narażeniem życia przeciwko hitlerowcom i faszystom.

Amerykańska misja lotnicza w Arabii

Waszyngton (API). Rzecznik amerykańskiego departamentu obrony potwierdził wiadomość, że amerykańska misja lotnicza składająca się z 43 osób, w tej liczbie 8 oficerów dowództwa transportu powietrznego, udała się do Dahran w Arabii Saudyjskiej. Rzecznik dodał, że twierdzenie jakoby personel amerykański miał szkolić Arabów w obsłudze lotnisk jak również w innej służbie lotniczej jest „tylko przypuszczeniem".

Proces członków nielegalnego Stronnictwa Narodowego

Wrogowie narodu i państwa

odpowiadają przed Wojskowym Sądem Rejonowym

W a r s z a w a (PAP). Przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie rozpoczął się wczoraj proces członków nielegalnego Stronnictwa Narodowego, oskarżonych o szpiegostwo i działalność na szkodę państwa polskiego.

Na ławie oskarżonych zasiadają: Dziubecki Leon, Maciński Tadeusz, Ekert Bronisław, Chaberski Ludwik, Podymniak Marian i Hajdukiewicz Lech.

Podajemy w streszczeniu akt oskarżenia:

Akt oskarżenia zarzuca oskarżonym członkom krajowego ośrod ka kierowniczego nielegalnej organizacji „Stronnictwo Narodowe" — dążenie do obalenia przemocą demokratycznego ustroju państwa polskiego, kierowanie dywersyjną działalnością band NSZ i NOW oraz prowadzenie antypaństwowej akcji politycznej. propagandowej i wywiadowczej na rzecz wrogich Polsce ośrodków zagranicznych.

Działalność SN

Antydemokratyczna działalność Stronnictwa Narodowego objęta aktem oskarżenia jest dalszym ciągiem działalności tzw. „ruchu narodowego", datującej się od okresu poprzedzającego pierwszą wojnę światową. Już wówczas przywódcy z tzw. „ruchu narodowego" sprzymierzyli się z caratem w walce z robotniczo-chłopskim ruchem wyzwoleńczym.

W okresie między wojnami Stronnictwo Narodowe zgrupowało w swych szeregach elemnety przeciwstawiające się postępowi i dążeniom do reform społecznych w Polsce. Podstawą politycznej działalności SN była walka o zachowanie kapitalistyczno-obszarniczego ustroju w kraju, o utrzymywanie mas ludowych w ciemnocie i zacofaniu, rozbijanie i tłumienie wszelkich ruchów postępowych oraz faszyzacja życia polskiego.

W okresie okupacji, kiedy faszystowskie Niemcy dążyły do wyniszczenia narodu polskiego **Stronnictwo Narodowe nie tylko zachowało bierną postawę wobec okupanta, ale całą swą działalność skierowało przeciwko tym bojownikom, o wolność i niepodległość, którzy w zwycięstwie nad hitleryzmem widzieli zwycięstwo demokracji ludowej i realizację szerokich reform społecznych.**

Stronnictwo Narodowe jako postawę swej polityki przyjęło zasadę nieprzeszkadzania Niemcom w walce na froncie wschodnim.

Organizacja wojskowa Str. Narodowego tzw. NOW w wykonywaniu tych wytycznych w zdradziecki sposób likwidowała patriotów polskich, walczących z Niemcami.

Zarząd główny SN wspólnie z ONR przeprowadził scalenie organizacji wojskowych. NOW i organizacja wojskowa ONR zostały połączone w jednolitą organizację wojskową p. n. „Narodowe Siły Zbrojne" (NSZ).

W czasie okupacji NSZ wykazał się jawną współpracą z Niemcami w walce z demokracją polską. Przejście Brygady Świętokrzyskiej na stronę Niemców to końcowy etap tej zdradzieckiej polityki.

Łączność z gestapo

W kwietniu 1944 r. oskarżony Maciński Tadeusz, wówczas prezes warszawskiego okręgu SN nawiązał kontakt z kierownikiem „Brygady wywiadowczej" na miasto Warszawę, zorganizowanej w ramach delegatury rządu londyńskiego — Boczkowskim pseudonim „Broda" — „Korwin". Maciński prosił Boczkowskiego o interwencję w gestapo warszawskim w sprawie kilku aresztowanych członków SN. Boczkowski zażądał nazwisk i adresów członków PPR i Armii Ludowej, w zamian za które gestapo zwolni aresztowanych członków SN. Maciński dostarczył Boczkowskiemu żądanych nazwisk i adresów.

W maju 1944 r. Maciński jako przedstawiciel SN otrzymał wiadomość, że gestapo usiłuje nawiązać łączność z przedstawicielami organizacji podziemnej, która by przystąpiła do współpracy z władzami niemieckimi przeciwko demokratycznym ugrupowaniom pol skim i przeciwko ZSRR. **W wyniku tych rozmów osk. Maciński napisał dwa listy** do gestapo warsz., w których nakreślił linię polityczną Stronnictwa Narodowego stwierdzając, że **SN nie występuje przeciwko władzom niemieckim i że całą swą działalność skierowało przeciwko Związkowi Radzieckiemu i polskim ugrupowaniom demokratycznym.** Z polecenia Macińskiego przeprowadzono rozmowę z szefem gestapo warszawskiego dr Hahnem na temat współpracy SN z władzami niemieckimi.

Wrogowie demokratycznego ustroju

Po odzyskaniu niepodległości Stronnictwo Narodowe wszystkimi siłami postanowiło nie dopuścić do utrwalenia się demokratycznego ustroju **Za pomocą swych placówek politycznych i wojskowych oraz band NSZ i NOW prowadziło szkalującą i prowokacyjną propagandę antyrządową, organizowało dezercję z szeregów Wojska Polskiego, przygotowując się do zamachu na ustrój państwa polskiego gromadziło broń i materiały wybuchowe i tworzyło bandy terrorystyczne, oraz prowadziło szeroką akcję szpiegowską.**

Konszachty z Mikołajczykiem

W ostatnich miesiącach 1946 r. działacze nielegalnego SN, w tej liczbie również oskarżeni w niniejszym procesie odbywali szereg kon ferencji ze starymi działaczami endeckimi i z wysokimi przedstawicielami kleru. Na jednej z konferencji prezydium SN rozważało *propozycję ówczesnego prezesa PSL Mikołajczyka, który w imieniu swojego stronnictwa zwrócił się do Stronnictwa Narodowego,* aby SN wystawiło swych kandydatów na listach PSL i udzieliło PSL poparcia przy wyborach.

Sylwetki oskarżonych

W konkluzji akt oskarżenia określa winę poszczególnych oskarżonych. Dziubecki Leon, członek zarządu głównego, a następnie przewodniczący prezydium zarządu głównego nielegalnego SN oskarżony jest o współdziałanie z okupantem przez przeciwstawianie się akcji oporu prowadzonej przez polskie podziemne siły zbrojne przeciwko armii niemieckiej i niemieckim władzom okupacyjnym.

Maciński Tadeusz, członek prezydium i kierownik wydziału organizacyjnego SN oskarżony jest o zorganizowanie w czasie okupacji wywiadu antydemokratycznego dla likwidowania działaczy niepodległościowych oraz o utrzymywanie kon taktów z szefem gestapo warszawskiego. Po wyzwoleniu kraju Maciński był jednym z kierowników działalności antypaństwowej terrorystycznej i szpiegowskiej.

Ekert Bronisław był zastępcą kierownika propagandy zarządu głównego SN, a następnie członkiem prezydium SN i kierownikiem wydziału propagandy. Inspirował terrorystyczną działalność placówek SN. Gromadził i przekazywał za granicę wiadomości szpiegowskie.

Chaberski Ludwik był kierownikiem szeregu wydziałów i członków prezydium zarządu głównego Str. Narodowego. Organizator terroru i szpiegostwa, otrzymywał stale wynagrodzenie.

Podymniak Marian był zastępcą kierownika wydziału organizacyjnego warszawskiego okręgu SN, a następnie członkiem prezydium i kierownikiem wydziału kadr zawodowych zarządu głównego SN.

Hajdukiewicz Lech był członkiem prezydium zarządu głównego SN i głównym skarbnikiem tej organizacji. Podobnie jak inni oskarżeni organizował działalność szpiegowską i terrorystyczną, otrzymując stałe wynagrodzenie

Po sprawdzeniu personaliów oskarżonych, sąd przyjął nowe wnioski dowodowe prokuratury i przystąpił do przesłuchania oskarżonego Tadeusza Macińskiego. Oskarżony do winy przyznał się częściowo. Przyznaje się w szczególności do przeciwdziałania w czasie okupacji akcji wojskowej, skierowanej przeciw Niemcom i charakteryzuje działalność Stronnictwa Narodowego.

Zeznaje osk. Maciński

Oskarżony przyznaje się również do działalności podziemnej prowadzonej po wyzwoleniu.

Osk. Maciński twierdzi, iż do obalenia ustroju demokratycznego Polski nie dążył przemocą, licząc, że obalenie to nastąpi „bądź to w wyniku anglo-saskiego nacisku politycznego, bądź też w wyniku tzw. „trzeciej wojny".

Przewodniczący: *A czy to nie byłoby przemocą?*

Oskarżony odpowiada wymijająco, że odbyłoby się to bez jego udziału.

W dalszym ciągu zeznań Maciński przyznał się do odpowiedzialności za wojskową organizację NZW, do zorganizowania stacji nadawczo-odbiorczej i komórki mikrofotograficznej oraz do wysyłania materiałów za granicę i otrzymywania poczty od kierownika SN w Londynie Bieleckiego.

Nie zaprzecza również faktowi wydawania materiałów propagandowych, skierowanych przeciw Rządowi Tymczasowemu, a później Rządowi Jedności Narodowej.

W odpowiedzi na pytania prok. mjr. Lityńskiego, oskarżony wyjaśnia okoliczności, w jakich znalazł się w czasie okupacji w 1941 r. na kierowniczym stanowisku stołecznego okręgu SN. Stosunek SN do lewicowych organizacji niepodległościowych był zdecydowanie wrogi, co wyrażało się w propagandzie i czynnych wystąpieniach NOW, skierowanych przeciwko Armii Ludowej, Gwardii Ludowej i członkom PPR w 1941 r. Z polecenia kierownictwa SN, przy zarządzie głównym SN powstała specjalna komórka tzw. antykomunistyczna.

Prok. Lityński przedstawia tu tzw. „instrukcję antykomunistyczną" znajdującą się w aktach sprawy.

Oskarżony potwierdza następnie autentyczność przedstawionego przez prokuratora raportu, skierowanego przez wywiad NOW do brygady „Korwina" prowadzącej wywiad antydemokratyczny w ramach delegatury rządu londyńskiego. Prokurator odczytuje fragment, obejmujący dokładne dane personalne i szczegółowy adres aktywnego działacza lewicowej organizacji niepodległościowej „Marka". Adnotacja odnośnie „Marka" kończyła się słowami: *„najlepiej wykończyć go na ulicy".*

Prok.: Kto to był „Marek"?

Osk.: *To jest gen. Spychalski.*

Wobec tego, że w toku dalszych zeznań oskarżony twierdzł, że stosunek SN do Niemców był wrogi, prokurator cytuje pisane ręką oskarżonego instrukcję, w której powiedziane jest, że *stosowana przez AL polityka zabójstw przedstawicieli władz niemieckich jest zgubna.* SN potępiło m. in. zamach na Kutscherę, argumentując, że *tego rodzaju akcje utrudniały stosunki SN z władzami niemieckimi.*

Prok.: W związku z odczytanymi dokumentami, proszę powiedzieć krótko — czy, zdaniem oskarżonego polityka, której odzwierciedlenie znajdujemy w tych dokumentach szła na rękę Niemcom?

Oskarżony, który dotychczas usiłował bronić ideologii SN, stwierdza w odpowiedzi: *Szła na rękę Niemcom i była błędna — bronić jej nie zamierzam.*

W trzecią rocznicę

Późnym wieczorem dnia 8 maja 1945 Niemcy zaprzestali oporu na wszystkich frontach, a tej samej nocy wysłannicy najwyższego dowództwa armii niemieckiej Keitel, Friedeburg i Stumpf podpisali akt kapitulacji.

Umęczony świat odetchnął z ulgą. Po pięciu latach, ośmiu miesiącach i ośmiu dniach zakończyła się wreszcie najstraszliwsza wojna w historii nowożytnej. Wszystkie narody uwierzyły, że zbrodniczy faszyzm, rzucony na kolana, sczezł z powierzchni ziemi i pozostanie tylko po nim ponure wspomnienie, a do historii wejdzie przeklęty przez miliony ludzi, którzy przeżyli koszmar wojny i zaznali wszystkich klęsk i nieszczęść na drodze hitlerowskiego pochodu zbrodni. Wydawało się to tym pewniejsze, że w trzy miesiące po zakończeniu wojny zwycięskie państwa nakreśliły program działania gwarantujący narodom na przyszłość bezpieczeństwo i pokój przez realizację postanowień poczdamskich. Program ten przewidywał demokratyzację Niemiec, zniszczenie niemieckiego przemysłu zbrojeniowego, dekartelizację i decentralizację gospodarki niemieckiej. Wielkoduszność zwycięzców wobec pokonanych przejawia się w tym, że przewidywali oni w konsekwencji planu poczdamskiego możność zorganizowania w centrum Europy zjednoczonej demokratycznej republiki niemieckiej.

Tymczasem obecnie, zaledwie w trzy lata po wojnie, sytuacja kształtuje się zgoła inaczej, niż przewidziano w Poczdamie. W strefach zachodnich, jak wiemy, byli hitlerowcy i zbrodniarze wojenni znajdują pełną opiekę i poparcie, a jeden z krwawych katów polskiej ludności Kopf jest nawet premierem rządu krajowego pod opiekuńczymi skrzydłami Anglików, którzy odmówili rządowi polskiemu wydania go w ręce sprawiedliwości. Zakłady niemieckiego ciężkiego przemysłu nie tylko nie ulegają likwidacji, ale odbudowuje się je w szybkim tempie za pieniądze amerykańskich trustów.

Nie znajdują urzeczywistnienia plany reedukacji Niemców i wdrażania ich w zasady demokratyczne, skoro wiemy, iż w strefach zachodnich zawiesza się pisma demokratyczne, zakazuje organizowania uroczystości pierwszomajowychh toleruje się rewizjonistyczne wystąpienia szowinistów niemieckich, którzy coraz bezczelniej głoszą hasła odwetowe i rewizjonistyczne. Wiemy też o tym, że rejestruję się byłych lotników z osławionego legionu „Condor", który mordował z powietrza walczących o republikę Hiszpanów. Projekt utworzenia jednolitego państwa niemieckiego został u samych podstaw storpedowany, a Anglosasi myślą już o Trizonii.

Tego rodzaju postępowanie Anglosasów dyktowane jest przez zakulisowe machinacje wielkiego kapitału. Ten widzi interes przede wszystkim w odbudowie hitlerowskich Niemiec, w popieraniu faszysty Franco w Hiszpanii, skorumpowanego Czang-Kai-Szeka i sprzedajnego Tsaldarisa w Grecji. Niewygodne są dla an-Europy, które pragną wolności nie tylko politycznej ale i gospodarczej, opartej o rzetelne, dwustronne umowy między państwami.

Postępowaniem swoim, naciskiem na polityków państw omotanych przez Marshalla i jego wysłanników, Anglosasi podsycają wrogie ludzkości siły i pozwalają odradzać się ideologii faszystowskiej, która skapitulowała przed trzema laty, a teraz znów podnosi głowę.

Rozważając rozwój wypadków, zdajemy sobie sprawę, że naglosaskich monopolistycznych zapędów państwa demokratyczne szym obowiązkiem jest walka z prądami neofaszystowskimi. Hasło tej walki wypisał na swym sztandarze wielki obóz państw demokratycznych i jest zdecydowany ją wygrać wbrew sprzysiężeniu podżegaczy wojennych.

Oficjalne wyniki wyścigu Warszawa – Praga

Polska I na pierwszym miejscu

Siemiński drugi w klasyfikacji indywidualnej

Praga. W sali „Lucerny" , odbyła się uroczysta akademia, połączona z rozdaniem nagród uczestnikom wyścigu kolarskiego Praga — Warszawa.

Cenne nagrody otrzymał zwycięzca indywidualny, Jugosłowianin Prosinek oraz drużyna polska, która wygrała wyścig w klasyfikacji drużynowej. Najwięcej nagród otrzymał zwycięzca trzech etapów — Czech Vesely oraz Polacy: Siemiński i Wójcik.

Ogólna klasyfikacja indywidual na wyścigu Warszawa — Praga przedstawia się następująco: 1) Prosinek (Jugosławia)— 26.52.25, 2) Siemiński (Polska) — 26.57.21, 3) Wójcik (Polska) — 26,58.06, 4) Cibula (Czechosł.) — 27,01,25, 5) Vesely (Czechosłowacja — 27,03,27, 6) Rzeźnicki (Polska) — 27,04,42, 7) Bat (Jugosławia) — 27.05,53, 8) Loos (Czechosłowacja) — 27.06.03, 9) Notas (Węgry) — 27.10.12, 10) Bohdan (Czechosłowacja) — 27.15,44, 11) Pietraszewskj (Polska) — 27.16.19, 12) Motyka (Polska) — 27.17.28, 13) Varga (Jugosławia) — 27.18.02, 14) Napierała (Polska) — 27,24.19, 15) Dinew (Bułgaria) — 27.27.13.

Ogólna klasyfikacja drużynowa: 1) Polska I Rzeźnicki, Wójcik, Pietraszewski, Siemiński, Napierała — 80,51,57, 2) Czechosłowacja I — 81.09.37, 3) Jugosławia I — 81,22.19, 4) Węgry I—81.26.37, 5) Czechosłowacja II — 82,00.51, 6) Polska II — 82,26,41, 7) Węgry II — 83,34,44, 8) Bułgaria — 83,39,27, 9) Rumunia — 83,51.30.

Rezolucja Światowej Federacji
Związków Zawodowych

Rzym. (PAP). Komitet wykonawczy Światowej Federacji Zw. Zawodowych ogłosił w Rzymie komunikat o sesji komitetu wykonawczego Federacji, na której zatwierdzono porządek dzienny sesji i przyjęto jednomyślnie rezolucję w sprawie administracji polityki SFZZ:

Komitet wykonawczy Federacji — czytamy w rezolucji — aprobuje decyzje konferencji ruchu zawodowego w Londynie i Paryżu z 1945 roku i potwierdza powszechny charakter Światowej Federacji Związ. Zawodowych. Komitet potwierdza zasadę w myśl której **żaden ośrodek narodowy nie będzie dążył do hegemonii w sprawach SFZZ, ażeby prze szkodzić wypowiadaniu poglądów któregokolwiek bądź innego ośrodka narodowego lub któregokolwiek bądź innego kierunku.**

Zgodnie z tym komitet wykonawczy uchwala, że:

Każdy, ośrodek narodowy ma prawo wnoszenia na porządek dzienny wszelkiej kwestii, której poruszenie uważa za potrzebne. Biuro wykonawcze powinno rozważyć tę kwestię, po uprzednim otrzymaniu deklaracji na piśmie ze strony odnośnego ośrodka narodowego.

Organy SFZZ nie będą wykorzystywane do publikowania, lub szerzenia napaści na politykę lub działalność administracyjną ośrodków narodowych, wchodzących w skład SFZZ.

WANDOR
pierwszy w Krakowie

K r a k ó w. (tel. wł.) W dniu wczorajszym o godz. 15.30 odbył się w Katowicach start do szóstego etapu wyścigu kolarskiego Praga — Warszawa. Etap Katowice — Kraków jest najkrótszym odcinkiem wyścigu i liczy zaledwie 76 km, toteż kierownictwo imprezy zdecydowało się na niewliczanie go do ogólnej klasyfikacji tak zespołowej jak i indywidualnej.

Na metę w Krakowie pierwsza przybyła drużyna Polski II, 2. Bułgaria, 3. Jugosławia, 4. Rumunia, 5. Czechosłowacja II, 6. Polska I, 7. Czechosłowacja I.

Indywidualnie pierwszy do mety przybył Wandor (Polska), 2. Grynkiewicz (Polska), 3. Jankowski, 4. Mich, 5. Łazarczyk, 6. Kristew (Bułgaria), 7. Angelow (Bułgaria).

Skrót telegraficzny

PARYŻ. (obsł. wł.) Daniel Meyer, francuski minister pracy, udaje się w przyszły poniedziałek do Sztokholmu, gdzie zapozna się z całokształtem ubezpieczeń socjalnych w Szwecji.

BERLIN. Internowani w obozie Hammelsburg (strefa amerykańska) SS-mani wezwani zostali przez oficerów amerykańskich do zgłaszania się na ochotników w szeregi wojsk państw arabskich.

PRAGA. 700.000 ludzi zwiedziło słowiańską wystawę rolniczą w Pradze w ciągu pierwszych 5 dni jej trwania. Organizatorzy wystawy przypuszczają, że liczba zwiedzających wyniesie do 23 maja nie mniej niż 3 miliony.

Dr Włodzimierz Prochaska
Profesor Uniwersytetu Karola w Pradze

Nowa Konstytucja Republiki Czechosłowackiej

(Od specjalnego korespondenta API)

Poniższy artykuł specjalnie został napisany dla prasy „Czytelnika" przez profesora uniwersytetu praskiego dr Włodzimierza Prochaskę, który jest głównym twórcą projektu nowej konstytucji Republiki Czechosłowackiej oraz generalnym sprawozdawcą Komisji Konstytucyjnej czechosłowackiego Ustawodawczego Zgromadzenia Narodowego.

Praga, w maju.

Projekt nowej konstytucji czechosłowackiej, który przedłożyłem 14 marca plenum naczelnego komitetu akcji Frontu Narodowego ujmuje w formę prawną zdobycze demokracji czechosłowackiej, zarówno z okresu pierwszej, jak i drugiej republiki. Projekt nowej konstytucji to sankcja prawna naszych dwu wielkich przemian narodowych: pierwszego i obecnego, t. zw. wtórnego odzyskania niepodległości. Z naszej pierwszej konstytucji przyjmujemy te fragmenty, które są zgodne z naszym pojęciem prawdziwej demokracji ludowej.

Nie było bynajmniej łatwą rzeczą spoić w jedną organiczną całość zasady starej, formalnie obowiązującej konstytucji z naszym życiem dzisiejszym i przyszłym. Społeczeństwo czechosłowackie w szeregu dyskusji publicznych oceni ile nam się to udało.

Konstytucja Ludu

Projekt nowej konstytucji w brzmieniu, w jakim został przedłożony społeczeństwu jest dziełem dość złożonym, w każdym razie bardziej skomplikowanym, niż nowoczesne konstytucje państw zbliżonych ustrojem do Czechosłowacji. Jest to jasne, albowiem stosunki społeczne u nas są bardziej skomplikowane, niż gdzie indziej.

Mimo to chcieliśmy, by konstytucja nasza była k o n s t y t u c j ą l u d o w ą. Aby była nie tylko zbiorem praw, które wywalczył sobie lud, ale także prawem sformułowanym w ten sposób, by rozumiały go najszersze warstwy ludu, aby lud gotów był walczyć za to prawo. Dlatego, dla jasności całej treści podzieliliśmy projekt naszej konstytucji na 3 części.

W części pierwszej lud czechosłowacki proklamuje swoje stanowisko w Republice i w świecie. Część druga zawiera zbiór zasadniczych założeń i norm, na których zbudowana jest nowa konstytucja. Jest to jakby „dziesięcioro przykazań" czechosłowackich. Część trzecia rozważa w szczegółach założenia części drugiej, komentuje je pod względem prawnym. Nie mniej — ta część napisana jest językiem zrozumiałym, po to, by najprostszy człowiek, jeśli tylko będzie miał chęć przestudiować prawo konstytucyjne swojego kraju, odniósł z tego pożytek.

Jedną z zasad fundamentalnych projektu naszej nowej konstytucji jest więc jej forma. Trzy części konstytucji mają tworzyć całość, mają wyrazić tę sytuację społeczną, którą konstytucja chce prawnie sankcjonować. Oto trzy kolejne klucze do treści konstytucji, mającej być nie tylko prawem państwowym, ale dokumentem politycznym wielkiej wagi, „magna charta" ludu.

Klucze konstytucyjne

Głównym „kluczem" nowej konstytucji ma być rozdział umieszczony na końcu części drugiej, ogólnej, zamykający niejako tę część. Rozdział ten — ósmy — nosi tytuł „Urządzenia gospodarcze" i nadając formę prawną naszemu gospodarstwu planowemu nie tylko stwierdza miejsce, w którym znajdujemy się na naszej drodze do socjalizmu, lecz także wskazuje dalsze możliwości tej drogi, gwarantując przyszłość jej rozwoju.

Znajdujemy się na tym etapie, gdyż nie jesteśmy jeszcze państwem socjalistycznym, a tylko państwem, które znajduje się w drodze do socjalizmu. Tu właśnie wprowadziliśmy pojęcie dla naszego prawa konstytucyjnego nowe. A tym pojęciem — „środki produkcji". Jest więc nasza konstytucja oparta na zasadach ekonomicznego rozwoju społeczeństwa. Dalszym celem rozdziału ztytułowanego „Urządzenia gospodarcze" jest usiłowanie jak najjaśniejszego prawnego opanowania stosunków gospodarczych, powstałych na skutek naszych rewolucji narodowych i demokratycznych.

Wprowadzamy do konstytucji pojęcie „majątek narodowy", który znajduje się bądź to pod zarządem państwa bądź też w zarządzie organów społecznych i ludowych. Postanowienia o spółdzielczości stwierdzają przy tym istnienie nowej formy własności nie będącej ani majątkiem narodowym, w podanym wyżej pojęciu, ani też majątkiem prywatnym w starym pojęciu prawa rzymskiego. Własność spółdzielcza wiąże się ściśle z momentem pracy. Podobnie postanowienia o własności ziemi wykraczają poza stare pojęcia, wiążąc się także z momentem pracy w zasadzie: ziemia należy do tego, kto na niej pracuje.

Własność i inicjatywa prywatna

W rozdziale „Urządzenia gospodarcze" mamy także postanowienia, które dają gwarancje pełnego zysku z pracy rolnikom, wszystkim drobnym i średnim producentom oraz drobnym i średnim przemysłowcom. Zapewniona jest również nietykalność majątku osobistego (nowe nasze pojęcie, obejmujące dochody i oszczędności oraz minimum środków życiowych obywatela).

Nasza droga do socjalizmu, podobnie jak drogi innych państw demokracji ludowej, nie oznacza niszczenia drobnego producenta, tak właściwego ustrojom kapitalistycznym. Nasze pojęcie własności jest różne od pojęcia praw kapitalistycznych o tyle, że chroni drobnego producenta przed zubożeniem w następstwie konkurencji nie liczących się z niczym koncernów i monopoli.

Zrozumieć rozdziały o „Urządzeniach gospodarczych" nowej konstytucji czechosłowackiej oznacza to zrozumieć całą konstytucję. Drugim „kluczem", nie mniej ważnym jest rozdział w drugiej części konstytucji, formułujący prawne zasady demokracji ludowej — rozdział szósty.

„Lud nie tylko nadaje sobie prawa przez swych zastępców w parlamencie, ale wykonuje też swoje prawa przez swych zastępców w komitetach narodowych". Konstytucyjne uprawomocnienie komitetów frontu narodowego, które organicznie łączą się z tym, co określaliśmy dotąd pojęciem samorządu — w jednolite organa ludowe, jak również współdziałanie ich i współuczestniczenie w administracji państwowej — to druga zasadnicza podstawa projektu nowej konstytucji, jej „klucz" drugi".

Czesi i Słowacy w konstytucji

Rozdział piąty w drugiej części konstytucji, wraz z odnośnymi zasadami rozwiniętymi w części trzeciej (paragrafy VIII i IX) ustala równoprawność i równorzędność narodu słowackiego w Republice Czechosłowackiej. Chodzi tu o równoprawność i równorzędność w praktyce. Podstawą tego „trzeciego" klucza jest zasada programu koszyckiego, t. zn. programu pierwszego rządu powojennej Republiki Czechosłowackiej, powstałego w Koszycach. Zasada stwierdza istnienie dwu odrębnych narodów, słowackiego i czeskiego.

Jeśli chodzi o ten „klucz" trzeci, to należy stwierdzić, że opiera się on na dwu zasadniczych fundamentach. Po pierwsze — narodowe instytucje słowackie, powstałe w czasie powstania słowackiego w roku 1944 są całkowicie zachowane i otrzymują rozległe uprawnienia; po drugie — projekt konstytucji zapewnia jedność państwa, albowiem władza centralna (w której naród słowacki ma swoich przedstawicieli, podobnie jak w Zgromadzeniu Narodowym) otrzymuje wszelkie konieczne uprawnienia po temu.

Trzy sprawy zasadnicze — rozdział gospodarczy, uprawnienia komitetów narodowych (Front Narodowy) oraz nowe unormowanie prawne stosunków słowacko-czeskich — te trzy zasadnicze „klucze" nadają projektowi konstytucji czechosłowackiej specyficznego czechosłowackiego charakteru. Z omówienia — choćby pobieżnego tych „trzech kluczy konstytucyjnych" najłatwiej wyrobić sobie można pojęcie o projekcie naszej nowej konstytucji.

Prof. dr. Włodzimierz Prohaska

W Związku Radzieckim

NOWE BUDOWNICTWO W UZBEKISTANIE

W odległości kilku kilometrów od miasta Kattakurgan, w Obwodzie Samarkandzkim, prowadzone są prace przy budowie olbrzymiego zbiornika wodnego. Zapełnią go wody rzeki Kara-Darii, odprowadzone specjalnie zbudowanym kanałem.

Robotnicy składają się w znacznej części z ochotniczo zgłaszających się rolników z okolicznych wsi. Mają oni zbudować tamę o długości, 4 km, wysokości — 30 m i szerokości — ponad 200 metrów. Będzie to jedna z największych na świecie tam. Praca jest w znacznej mierze zmechanizowana, czynne są tu ekskawatory, transportery, traktory itd.

Dzięki dokonanej pracy już w bieżącym roku można będzie dodatkowo dostarczyć wody dla 300 tys. hektarów ziemi.

WILLE DLA UCZONYCH LENINGRADZKICH

W Kellomiakach pod Leningradem powstaje osiedle dla uczonych. Ładne piętrowe wille położone są w sosnowym lesie nad Zatoką Fińską. Każda willa ma swój garaż. Osiedle jest zelektryfikowane. Działa telefon, radio

„Requiem in Rot-Weiss-Rot"

Pamiętniki Schuschnigga

Jednym z „wynalazków" powojennego okresu są liczne pamiętniki służące przeważnie rehabilitacji i wybielaniu ich autorów. W rzędzie tych pamiętnikarzy nie brak było obok Ewy Braun, również Goebbelsa, Mikołajczyka i Churchilla. Uzupełnia tę galerię również były kanclerz Austrii, Schuschnigg, którego „Fuehrer" nie tolerujący obok siebie żadnych wielkości, kazał zamknąć na 7 lat w obozie w Sachsenhausen. Schuschnigg nie należał tutaj jednak do gatunku misera plebs. Korzystał ze specjalnych przywilejów i mógł spotykać się z żoną, która w tym czasie porodziła też dziecko. Pamiętniki Schuschnigga, które w oryginale noszą tytuł „Requiem in Rot-Weiss-Rot" pojawiły się w wydawnictwie Amstutz, Herdeg & Co w Zurychu.

Książka trąci zatęchłym powietrzem. Jak podaje „Sonntag", autor czuje się zawsze legitymistą i jeszcze w roku 1946 nazywał Ottona Habsburga z całą powagą „młodym cesarzem". Ostatni austriacki kanclerz był bowiem zaciekłym monarchistą. Jego credo polegało na wierze w niezawisłość Austrii. Polityka Schuschnigga w stosunku do niebezpiecznego i złośliwego konkurenta była taktyką wyczekiwania i połowicznych ustępliwości, kompromisu ad infinitum, metodą więc, która w stosunku do zdobywcy — Hitlera była jak najgorszą. Schuschnigg, jako kiepski psycholog, przyznaje to sam w swoich pamiętnikach . . .

Jaki jest jego stosunek do narodowego socjalizmu? Schuschnigg odrzuca jako wrogi stosunek do Kościoła, mit rasy, żądzę panowania nad obcymi państwami, uważa jednak, że „nowa nauka przyniosła z sobą niektóre cechy dobre i właściwe". Tak więc Schuschnigg uznaje w swej książce pozytywne strony polityki rodzinnej i ludnościowej, opiekę socjalną nad matką i dzieckiem, świadome budzenie idei spólnoty społecznej, kształcenie sprawności, uporządkowanie rynku agrarnego i niektóre inne.

Co myśli Sczuschnigg o Hitlerze

Raz porównuje go wprawdzie z „Lucyferem" występującym przeciwko Bogu, następnie jednak Schuschning — zwolennik wszelkiego autorytetu — wyraża, jakkolwiek przytłumione, jednak wysokie swoje uznanie dla brutalnego konkurenta. Więzień obozu koncentracyjnego Schuschnigg pisze:

„Hitler jest fenomenem. Bez sensu byłoby zaprzeczać temu. Nie można wątpić, ani w jego pracę, ani w wolę, odwagę i siłę czynów, zdolność i pomysłowość".

Na temat wyniku porozumienia w Berchtesgaden z dnia 12. 3. 1938 r., które jak wiadomo zakończyło się zlikwidowaniem państwa austriackiego, reasumuje Schuschnigg: „Wilk i jagnię stały kiedyś z konieczności obok siebie nad tym samym strumieniem — i wszystko, co się dalej stało, miało przebieg taki sam jak w starej bajce . . ." Złym wilkiem był więc Hitler, a biednym jagnięciem, które miało być pożarte — prezydent państwa, Schuschnigg . . .

Należy wspomnieć tu jeszcze o epizodzie z Berchtesgaden i stosunku „Fuehrera" do eks-kanclerza Austrii. Schuschning został przyjęty przez Hitlera jak uczniak! „Fuehrer, jak zwykle w swoich „historycznych momentach", otwiera z szumem drzwi i w czasie konferencji woła Keitla. Schuschnigg siedzi pod drzwiami, gdy odzywa się Hitler: „Ja każę pana potem zawołać". Gdy wreszcie może wejść, rozmawia całkiem skruszony z „Fuehrerem" w trzeciej osobie, skruszony jak sługus. Nie można się dziwić, iż tego rodzaju zachowanie mogło przyprawić „Fuhrera" o manię wielkości . . .

Hitler jest zresztą gotów stworzyć Schuschniggowi szanse stania się „wielkim człowiekiem" i w ten sposób do niego przemawia:

„Obok mego imienia są jeszcze inne wielkie imiona niemieckie. Mamy takiego Goeringa, Hessa, Fricka, Eppa i cały szereg innych. Ja daję panu, panie Schuschnigg, jedyną okazję, by mógł pan swoje nazwisko złączyć z innymi wielkimi nazwiskami Rzeszy . . ."

Schuschnigg w obozie

Jeden z wartowników domagał się od niego, by w chwili, gdy wchodzić będzie do jego osobnego pokoiku, przyjmował postawę zasadniczą. „Mocny człowiek" Austrii bez oporu przykłada odtąd ręce do spodni. Ale czyni to nie tylko wobec wartownika, który się takiej postawy domagał, lecz również wobec innych posterunków, które do tego nie przykładały żadnej wagi.

Gdy Hitler pokonał Polskę, więzień Schuschnigg popadł w konflikt duchowy. Właściwie chciałby się cieszyć, ale tak naprawdę tego uczynić nie mógł . . .

Książka ta jest w wielu miejscach zabawna. Stosownie do charakteru autora nie brak jest tutaj i nabożnych cytatów. Charakterystyczne są takie tytuły jak „Dies irae", „Oro supplex et acclinis", Lux aeterna" itd. . . .

Zapytać się w końcu należy, czego się Schuschnigg w ciągu 7 lat więzienia, gdy świat zmienił oblicze, nauczył? Czy Schuschnigg wyleczył się z dawnych snów? Czego spodziewa się po przyszłości? . . . Właściwie niczego. Pozostał zatwardziałym wierzącym w autorytet klerykałem i monarchistą . . . **W. Kiewert**

Wilhelm Szewczyk

Rozmowy o kulturze

Posmućmy się nad Katowicami

Posmućmy się nad Katowicami. Okazji do smutku nie braknie. Bądź co bądź miasto to wojewódzkie, bądź co bądź siedziba wielu ważnych instytucji, stolica najbogatszego obszaru przemysłowego. Pomimo to jesteśmy smutni. W ubiegłą niedzielę brałem udział w akademii z okazji Święta Oświaty. Akademia w wojewódzkim mieście a, pożal się Boże, jak ją przygotowano i wykonano. Dziewczynki tańczące tak nieestetycznie, że pod surowymi karami należy zabronić rozpowszechniania przez domorosłych choreografów takiej sztuki. Jasnowłosa pani grająca Szopena tak, że pewien mój znajomy, który wyszedł w czasie tego numeru, zakrywał twarz ze wstydu. To wykonanie Szopena — n. b. w sali Filharmonii, bo tam odbywała się Akademia — przypomniało mi pewien tekst Mickiewicza, wydany przed wojną z tyłu ordynarnymi błędami ortograficznemi, że wzbudził on protesty całej Polski. Orkiestra rozmontowująca stojaki i bęben na scenie. Cała ta akademia, zmontowana chyba przez kogoś nie mającego pojęcia o dzisiejszym stanie sztuki polskiej, żyjącego prowincjonalną scenerią uroczystościową, nie była wyjątkiem na terenie katowickiej geografii uroczystościowej.

Sprawa bowiem jest taka, że Katowice — bądź co bądź miasto wojewódzkie itd. — itd. — pod względem kulturalnym stoją nisko, niżej niż na to zasługują. Nigdy nie było tu lepiej, a po wojnie w porównaniu ze stanem przedwojennym życie kulturalne miasta rozkwitło niemal jak „Viktoria regia". Miastem stały się w r. 1865, a jako miasto niemieckich wydrwigroszów nie troszczyły się o kulturę. Grupa niemiecka, jeśli wydawała jakichś bohaterów, to byli nimi tylko wysocy urzędnicy kapitału. Niemiecki monografista miasta z r. 1895 o życiu kulturalnym miasta nie ma nic do powiedzenia, gorzkimi łzami natomiast opłakuje fakt, że przy reformie monetarnej miasto straciło aż sześciu milionerów. W r. 1907 powstał gmach teatru. Ale w tym czasie istnieje już w mieście żywy amatorski ruch kulturalny polski, chłopi w aksamitnych kurtkach przyjeżdżają drabiniastymi wozami do miasta, by odegrać tu wyuczone przez siebie sztuki teatralne, powstała prasa polska, w niej rozwijał się język i wola kształtowania życia polskiego na wielu płaszczyznach. Niemieccy pisarczycy, używający ostrej trzcinki w szkołach, w których uczyli, zaczęli zbierać się i radzić i wymyślili teatr, jako centralny punkt kultury niemieckiej i skuteczną przeciwwagę dla kulturalnej insurekcji chłopskiej, jak nazwali ów stan polskiego podgorączkowania kulturalnego.

Pism zawsze miały Katowice sporo. W okresie przedwojennym wychodziło tu przeciętnie 9 dzienników. Ale ktoby przeglądał dzisiaj roczniki tych pism, z trudnością by się mógł zorientować co do życia kulturalnego miasta, tak kapryśnie notowano sprawy kulturalne. Choć przy tym wszystkim trzeba przyznać, że wszystkie wieczory o charakterze literackim lub ogólnoartystycznym zawsze przyciągały dziennikarzy, którzy składali na łamach swych dzienników krótkie sprawozdania.

Długo nawoływano do budowy Domu Ludowego. Tak się to wtedy nazywało. Wreszcie bogate miasto otrzymało dom przy ul. Francuskiej, w którym znalazła przytułek bogata już wówczas Śląska Biblioteka Publiczna o typie raczej naukowym niż publicznym, T. C. L. oraz inne instytucje kulturalno-naukowe. Dziś dom ten znajduje się w rękach Związków Zawodowych i mimo wszystko uważam, że powinien on się znaleźć całkowicie w rękach Biblioteki a Związki Zawodowe, jako instytucja bogata i rozrastająca się, winny otrzymać gmach większy lub wybudować nowy. Dwie poważne instytucje nie mogą się gnieździć w jednym małym domu, dziś Biblioteka jako pierwotny pan domu jest raczej uciążliwym sublokatorem, co nie przyczynia się do jej rozwoju. A tymczasem Śląsk, choć nie ma uniwersytetu, potrzebuje biblioteki naukowej, wyposażonej w wszystkie pomoce, jakie wzbogacą doświadczenie śląskich uczonych nauk technicznych i humanistycznych. Przed wojną na piątym piętrze gmachu wojewódzkiego rozgościło się muzeum śląskie. Wkrótce potem zaczęto budować wspaniały reprezentacyjny gmach. Gmach, przygotowany na przyjęcie eksponatów, Niemcy rozebrali jako „Beispiel jüdisch-polnischer Hochmut". Dziś muzeum śląskie rezyduje w Bytomiu, część eksponatów, rozwłóczonych w czasie ucieczki Niemców po całym Dolnym Śląsku, powedrowała do różnych muzeów krajowych a ponieważ nikogo ta sprawa nie interesowała, nikt się o to nie upomniał. Czy zatem nie należałoby raz jeszcze zacząć budowy muzeum? *To już nie jest sprawa ubogich dziś Katowic, to sprawa bogatego województwa.* Jeśli Kuria Biskupia rusza z budową katedry, której omszałe, ledwo wyrosłe nad ziemię mury straszyły opuszczeniem, to czyż województwo nie może ruszyć z budową tak potrzebnego gmachu? Po wojnie nie stanęła w Katowicach ani jedna wielka inwestycja kulturalna i to jest smutne, tym bardziej smutne, że wiele innych miast polskich, uboższych i skromnych, wybudowało już lub zaczęło budować nowe teatry, domy artystów.

Posmućmy się jeszcze i nad tym, że Katowice nie posiadają nawet swej wydrukowanej monografii. Dwie monografie niemieckie na przestrzeni lat kilkudziesięciu i jedna polska (Nałęcz-Gostomskiego, na niskim poziomie). Miasto musi mieć swoją drukowaną historię, może w ten sposób związe z sobą uczonych, literatów, wzbudzi w mieszkańcach szlachetną tendencję odległej rodzimości, która jak wiadomo powstaje często nie przez urodzenie, lecz przez poznanie i przeżycie historii danego miasta. Jeśli miasto jest za ubogie na wydanie takiej książki, która musi mieć odpowiedni poziom naukowy, to wydawcy katowiccy winni uczynić miastu tego rodzaju prezent. Za gościnność wprawdzie się nie płaci, ale kulturalni ludzie znajdują różne formy wdzięczności. Może ten apel pomoże.

Wspomiałem już, że w porównaniu ze stanem przedwojennym obraz kulturalny miasta bardzo się poprawił. Katowice mają w miejsce ówczesnych sporadycznych imprez literacko-artystycznych swoje stałe poniedziałki i czwartki literackie. Scalone zostały wysiłki literackie w jednym Związku Zawodowym. Rozkwitło życie muzyczne, otaczane opieką największą. Widać plastyków. Przy takim ruchu kulturalnym miasto musi mieć swój organ kulturalny, tygodnik o charakterze literacko-społeczno-kulturalnym. Dotąd Katowice miały „Odrę", ale od lipca pismo to ucieka do Wrocławia. Kto da miastu nowy tygodnik kulturalny, bez którego upaść może życie literackie, rozstrzelą się impulsy kulturalne, uciekać zaczną pióra do innych pism, wychodzących w innych miastach? Oto nowy, wcale niewesoły problem, który nie jest sprawą garstki literatów, bo pisma literackie dzisiaj spełniają rolę barometra ogólnokulturalnego, a także i politycznego. Dowody składała „Odra", interesując się żywo sprawami niemieckimi.

Wojewódzka Rada Kultury od roku wspomina już o projekcie założenia kolonii domków fińskich dla pracowników kulturalnych miasta. Tereny za parkiem Kościuszki nadawałyby się doskonale na ten cel. Uważam, że pomysł ten winien zostać zrealizowany jak najszybciej, dopóki niektórzy pracownicy kulturalni, zrażeni warunkami mieszkalnymi, nie zaczną odpływać do innych miast. Wiem, że na to się zanosi. Katowice, miasto wojewódzkie, tymczasem potrzebują ustawicznego dopływu. Ruch kulturalny w mieście osiągnął bowiem jak na razie zaledwie swoją *linię życia*, poniżej której grozi uwiąd, powyżej zaś przy obecnym stanie sił kulturalnych w mieście — schemat, nie mniej szkodliwy dla kultury.

I tak moglibyśmy długo dyskutować, dzwonić nazwiskami i nazwami, i smucić bez przerwy. Sprawa musi zostać omówiona na jakimś publicznym posiedzeniu dotyczącym spraw kultury w mieście. Prezydent miasta, martwiący się o wywóz śmieci z miasta, musi pomartwić się publicznie nad tymi sprawami, które jak na razie odsuwa od niego chyba Miejska Rada Narodowa. Oszczędzając jednak trosk prezydentowi, przysparza ich ludziom, którzy zapisują karty Katowic w księdze kultury.

Posmućmy się nad Katowicami,
posmućmy się, poszlochajmy
biedni murzyni kultury
posmućmy się, bowiem smutek
to radość jedyna, ach!

Tą piosenką murzynów kultury, to znaczy wiernych Katowiczan artystów i pracowników kultury, kończę ten felieton, nazbyt może gorzki ale za to potrzebny.

WILHELM SZEWCZYK

Kupcy śląscy obradują

Walny zjazd stowarzyszeń i zrzeszeń branżowych

Katowice. W dniu 6 bm. obradował w Katowicach walny zjazd rady delegatów stowarzyszeń kupieckich i zrzeszeń branżowych z terenu woj. śląsko - dąbrowskiego. **W zjeździe wzięło udział ponad 300 uczestników.**

Z ramienia rady naczelnej Zrzeszeń Kupieckich w Warszawie witał zjazd p. Kubaczek, który omówił zadania, stojące przed organizacjami kupieckimi, i zorganizowanym kupiectwem. Stwierdził, iż **harmonijna współpraca trzech sektorów gospodarczych jest uwarunkowana m. in. faktycznym i ustrojowym włączeniem się handlu prywatnego do gospodarki planowej, której jednym z głównych założeń jest unikanie dysproporcji w rozdziale dochodu społecznego.** Mówca zwrócił uwagę na szczególnie ważną rolę organizacji kupieckich, podkreślając, iż celem ujęcia wszystkich kupców w jednej organizacji oraz pogłębienia dyscypliny związkowej **Rada Naczelna Zrzeszeń Kupieckich rozważa projekt wprowadzenia przymusu organizacyjnego dla wszystkich kupców, tak jak to ma miejsce m. in. w rzemiośle. Dążeniem organizacji kupieckiej winna być pozytywna współpraca kupiectwa w ramach gospodarki planowej.**

W dalszej części obrad prezes Związku Stowarzyszeń Kupieckich woj. śląsko - dąbrowskiego **Jerzykiewicz** oraz dyrektor Zw. **mgr. Michalik** złożyli sprawozdania z działalności Związku w okresie od kwietnia roku ubiegłego do chwili obecnej. **54 zrzeszenia kupieckie na tym terenie liczą około 8.500 członków, co stanowi około 53 proc. ogólnej liczby kupców w województwie, i wysuwa związek na drugie miejsce w Polsce.**

W okresie sprawozdawczym Związek współpracował z władzami w dziedzinie koncesjonowania handlu. **Z około 17.500 podań o koncesje złożonych przez kupców, załatwiono dotychczas ponad 14.800 podań, przekazując je Izbie Przemysłowo - Handlowej. Reszta podań załatwiona będzie definitywnie w ciągu bież. miesiąca.** Pozytywne wyniki dała współpraca z Komisją Specjalną do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym. **Odbyto 16 wspólnych konferencji**, które przyczyniły się do unormowania stosunków oraz opanowania nieuzasadnionej zwyżki cen, szczególnie w okresach przedświątecznych.

Przedstawiciele Związku współpracują również z **Komisją Cennikową**, co zapewnia Związkowi udział we wpływaniu na kształtowanie się cen maksymalnych. Zwrócono uwagę również na fakt, iż z początkiem roku bieżącego Ministerstwo Skarbu wydało decyzję, **przyznającą kupcom detalistom prawo korzystania z kredytów na cele obrotowe. Decyzja ta zostanie niebawem wprowadzona w życie.**

W dalszych sprawozdaniach omówiono działalność Zrzeszeń Branżowych, których w roku ub. **powstało 12 obok 7 Zrzeszeń istniejących poprzednio.** Odgrywają one ważną rolę w dziedzinie zaopatrywania się w towary z central państwowych, oraz w reprezentacji interesów poszczególnych branż. **Do największych zrzeszeń w województwie należą: zrzeszenie branży włókienniczej, które w 30 sekcjach skupia około 900 członków, następnie papierniczej, oraz zrzeszenie drogistów. W stadium organizacji znajduje się zrzeszenie branży spożywczo-kolonialnej, warzywniczo - owocowej oraz szkła, porcelany i fajansu.**

Jeden z najważniejszych punktów zebrania stanowiła dyskusja nad strukturą organizacyjną zrzeszeń branżowych. W głosowaniu większość wypowiedziała się przeciwko nadawaniu tym zrzeszeniom osobowości prawnej i ich samodzielności organizacyjnej, zalecając prowadzenie działalności w ramach Związku Stowarzyszeń Kupieckich.

Po części sprawozdawczej zjazd **dokonał wyboru władz Związku** i omówił plan działalności na rok 1948/49.

Nowoczesna smalcownia w Chorzowie

Chorzów. (rś). Na terenie Rzeźni Miejskiej w Chorzowie dobiegają końca prace nad odbudową smalcowni, która służyć będzie do wygniatania i przerobu tłuszczu ze słoniny specjalną metodą, dzięki której uzyska się czysty tłuszcz, bez jakichkolwiek zanieczyszczeń, smaku i zapachu. Smalcownia ta produkować będzie 5 ton smalcu dziennie. Na wskroś nowoczesna aparatura smalcowni chorzowskiej będzie drugą tego rodzaju w Polsce po Bydgoszczy, gdzie mieści się zresztą także fabryka wyrabiająca takie urządzenia.

Smalcownię chorzowską rozpoczęto budować już przed wojną, ale jej nie wykończono. Przez okres okupacji — do listopada 1944 — gdy Niemcy wywieźli wszystkie urządzenia na zachód, smalcownia stała bezużytecznie. Obecny dyrektor Rzeźni Miejskiej, dr. Waglorz, odszukał wywiezione urządzenia, sprowadził je i zainstalował na dawnym miejscu.

Podpalił własny dom

Częstochowa (k). 15 stycznia br. 39-letni Piotr Korbela z Rędzin, powróciwszy do domu w stanie nietrzeźwym, wszczął awanturę ze swoją żoną, która mocno pobita uciekła z domu i schroniła się u swego brata. Wówczas Korbela zdemolował mieszkanie i podpalił słomę w siennikach. Od ognia zajęły się firanki i łóżka. Wydobywające się z mieszkania kłęby dymu spostrzegli sąsiedzi, którzy nie dopuścili do rozprzestrzenienia się pożaru i ogień zlokalizowali. Jak zeznali świadkowie, Korbela już od dłuższego czasu groził spaleniem swego domu i sąsiednich. Sąd skazał podpalacza na 1 rok więzienia.

Doniosła akcja PCK

Stacja Przetaczania i Konserwowania krwi

w Katowicach

Katowice (bm). Polski Czerwony Krzyż podjął ostatnio, na terenie całego kraju, doniosłą akcję organizowania stacji, gromadzących i konserwujących bezcenną krew, będącą w wielu wypadkach jedynym środkiem utrzymania przy życiu chorych i dotkniętych nagłymi wypadkami.

Na terenie Śląska, gdzie kopalnie, huty i inne ośrodki ciężkiego przemysłu notują — przy zachowaniu wszelkich przepisów bezpieczeństwa — poważną ilość wypadków przy pracy, stacja taka ma specjalne znaczenie. Najlepiej ilustrują to przeprowadzone próbne obliczenia, stwierdzające, iż teren śląski w chwili obecnej potrzebuje dla ratowania życia ludzi ulegających wypadkom, 10 — 12.000 litrów krwi rocznie.

Pierwsza na terenie woj. śląsko - dąbrowskiego Stacja Przetaczania i Konserwowania Krwi, jest w stadium organizacji. Powstaje ona w Katowicach przy Szpitalu Miejskim, dzięki pomocy prezydenta miasta Willnera, przez którego udało się uzyskać odpowiedni lokal, oraz 6-milionowej dotacji Ubezpieczalni katowickiej, przeznaczonej na zorganizowanie centralnego ośrodka. Koszt całkowitego urządzenia stacji wyniesie ok. 40 milionów zł. Suma ta, zapoczątkowana przez Ubezpieczalnię, pokryta zostanie z dotacji zainteresowanych przemysłów i subwencji państwowych. Część kosztownych urządzeń przejmie katowicka stacja z inwentarza akademii lekarskiej w Edynburgu. W przyszłości projektowane jest założenie podobnych stacji czy szpitali w Chorzowie, Siemianowicach i Sosnowcu.

Na zebraniu konstytucyjnym Komitetu Doradczego Stacji, zorganizowanego w P. C. K., pod przewodnictwem pełnomocnika okręgu śląskiego dr Szebesty, utworzone zostały komisje: naukowo - lekarska, propagandowo-werbunkowa oraz techniczno-finansowa, w skład których weszli przedstawiciele świata lekarskiego, przemysłu, ubezpieczalni i zainteresowanych organizacji. W chwili obecnej odbywa się w szybkim tempie prowadzony remont budynku stacji, jak i szkolenie odpowiedniego personelu.

Groźny pożar w pow. będzińskim

Łęka. (wel) We wsi Łęka w powiecie będzińskim wybuchł przed kilku dniami pożar, który strawił 2 domy mieszkalne i 4 stodoły. Straty wynoszą około pół miliona zł. Na miejsce pożaru przybyło 9 straży pożarnych, których akcja była utrudniona ze względu na brak wody oraz fakt, że większość domów zbudowana jest z drzewa. Na miejsce pożaru przybył również starosta powiatowy Dziunikowski w towarzystwie komendanta straży mjr. Kalkowskiego, którzy po stłumieniu ognia stwierdzili, że powodem tegoż była iskra z komina. Wobec tego starosta polecił zbadać pracę majstra kominiarskiego, który ponosi w dużym stopniu odpowiedzialność za bezpieczeństwo wsi.

Przed kilkunastu laty Łęka nawiedzona była pożarem, który zniszczył ją w 50 procentach. Smutne doświadczenie niezego jednak nie nauczyło mieszkańców, którzy nadal lekceważą pogotowie strażackie. Na miejscu istnieje co prawda straż pożarna, ale bez strażaków, ponieważ większość mieszkańców odnosi się do zagadnień strażactwa z niezrozumiałą obojętnością. Sprawa ta będzie w najbliższym czasie uregulowana, gdyż władze dążąc do zabezpieczenia wsi przed klęską pożarów, chcą pokryć Zagłębie siecią dobrze zorganizowanych straży pożarnych.

800 dzieci hutników jedzie do Rabki

Bytom (jł). Kosztem 2 milionów zł organizuje huta „Bobrek" tegoroczne kolonie letnie dla dzieci swych pracowników. Kolonie przygotowuje się w Rabce, dokąd wyjedzie 800 dzieci.

Rozwój PDT w Częstochowie

Częstochowa. — Popularność Powszechnego Domu Towarowego wśród świata pracy Częstochowy wykazuje najlepiej, jak celowe było uruchomienie tej instytucji. Obroty PDT w lutym wzrosły 3-krotnie w stosunku do stycznia, pierwszego miesiąca otwarcia PDT, a 2-krotnie w marcu w stosunku do lutego. Również i w kwietniu dało się zaobserwować dalszy wzrost liczby klientów. Zwiększa się też stale asortyment sprzedanych towarów. W kwietniu uruchomiono sprzedaż artykułów elektrotechnicznych. W maju dla wygody klienteli, w gmachu PDT ma być uruchomione pośrednictwo pocztowe.

Z frontu walki

z przestępcami skarbowymi

Częstochowa (k). Zdawało by się, że surowe kary, wymierzane systematycznie za potajemne gorzelnictwo i nielegalny handel surowcem tytoniowym odstraszą „konkurentów" monopoli państwowych od dalszego uprawiania występnego procederu. Tymczasem dzieje się inaczej. Ilość spraw o tego rodzaju przestępstwa zwiększa się ciągle.

W środę Sąd Okręgowy zajmował się wyłącznie rozpatrywaniem spraw o przestępstwa skarbowe. Za potajemne gorzelnictwo skazani zostali: **Maria Miecznik** z Mrzygłodu (pow. Zawiercie) — na 2 tygodnie aresztu i 20.000 zł grzywny; **Marianna Kucia**, Poręba II (Fabryczna 3) — na miesiąc aresztu i 20.000 zł grzywny; **Zygmunt Błacha** z Toporowic (pow. Zawiercie) — na 2 tygodnie aresztu i 20.000 zł grzywny; **Joanna Kowacka** z Mijaczowa — na tydzień aresztu i 20.000 zł, **Zofia Myga**, tamże zamieszkała — na 3 tygodnie aresztu i 20.000 zł; **Teofil Drożdż** z Brzezin (pow. Zawiercie) — na miesiąc aresztu i 20.000 zł grzywny; **Mateusz Dżbik** ze Skoczylasów (pow. Wieluń) — na 5.000 zł grzywny; **Stanisław Dudek** z Moczydeł (pow. Zawiercie) — na miesiąc aresztu i 20.000 zł grzywny. Za nielegalny handel surowcem tytoniowym: **Antonina Zych** z Wysokiej (pow. Zawiercie) — na 6.000 zł; **Cecylia Kowal** z Częstochowy (Podwójna 7) — 2.000 zł grzywny; **Janina Zawodzińska** zCzęstochowy (Wesoła 15) — na 8.000 zł grzywny; **Genowefa Kopka z Rakowa** (Perla 10) — na 1 tydzień aresztu i 4.000 zł grzywny; **Czesław Krzykowski** z Zawiercia (Górnośląska 32) — na 40.000 zł grzywny.

Upowszechnienie książki

tematem obrad wydawców

Warszawa (PAP). W tych dniach odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek. Zgromadzenie zagaił prezes zarządu J. Borejsza, przewodniczył dr J. Maliniak.

Na zebraniu wiceminister Kultury i Sztuki, W. Sokorski, wygłosił odczyt pt. „Planowanie w zakresie słowa drukowanego w Polsce". Przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia, oprócz spraw czysto zawodowych, były zagadnienia dotyczące upowszechnienia książki oraz stosunków między autorem i wydawcą.

Prezes J. Borejsza z powodu przeciążenia pracą nie przyjął kandydatury na stanowisko prezesa nowego zarządu. Prezesem wybrano jednogłośnie dr J. Maliniaka (Spółdzielnia Wydawnicza „Wiedza"). Poza tym do zarządu weszli: z grupy państwowej — płk. E. Ginalski (Wojskowy Instytut Nauk. Wyd.), dr S. Pazyra (PZWS), J. Zaremba (Państw. Inst. Wyd.); z grupy spółdzielczej — T. Burakowski (Zw. Rew. Spółdz.), Z. Dembińska („Czytelnik"), St. Średnicki („Książka"), z grupy społeczno-naukowej — prof. W. Antoniewicz (Tow. Nauk Warsz.) dr J. Pelc (Ossolineum), prof. Z. Wojciechowski (Inst. Zachodni), z grupy prywatnej — J. Arct, dr J. Gebethner, dr J. Piątek („Książnica Atlas"), F. Pieczątkowski.

Wieczorem, po zebraniu odbyła się koleżeńska wieczerza, podczas której zebrani pożegnali serdecznie ustępującego prezesa J. Borejszę, dziękując mu równocześnie za owocną pracę w zarządzie Towarzystwa.

Eksportujemy za granicę produkcję przemysłu dolnośląskiego

Wrocław (st). Duże możliwości eksportowe otwierają się przed dolnośląskim przemysłem prywatnym. Przemysł ten o bogatym wachlarzu branżowym ma możność za pośrednictwem wrocławskiej Izby Przem. Handlowej nawiązania stosunków z importerami zagranicznymi na zasadach handlu wymiennego lub gotówkowego.

Ostatnio z Ameryki nadeszły zamówienia na różne wyroby zabawkarskie, drobną galanterię, dewocjonalia i inne. Francja zgłasza zapotrzebowanie na różnego rodzaju wyroby drzewne oraz 55 ton papieru. Jedna z firm dolnośląskich eksportowała do Francji ostatnio 4 tys. kg serwetek papierowych na sumę ponad 1 miln. zł. Dla Belgii firmy dolnośląskie sprzedały kilkanaście tysięcy kg wełny owczej. Afryka zgłosiła zapotrzebowanie na drobną galanterię.

Na terenie woj. wrocławskiego istnieją w tej chwili 4 koncesjonowane firmy pośredniczące w handlu zagranicznym. Na podstawie zarządzenia ministerstwa firmy pragnące nawiązać stosunki handlowe z zagranicą, muszą uzyskać koncesje i być zarejestrowane w Izbie Przem. - Handlowej.

Dekoracja pionierów pracy

Olkusz (k). Dyrektor naczelny fabryki naczyń emaliowanych „Olkusz", p. Zamłyński, udekorował srebrnym krzyżem Bronisławę Wardęgę i brązowym krzyżem Walentego Barczyka — za długoletnią i wydajną pracę, wręczając im jednocześnie nagrody pieniężne. Udekorowanie pionierów pracy odbyło się na placu fabrycznym przy udziale Rady Zakładowej i wszystkich pracowników fabryki. Okolicznościowe przemówienie wygłosił dyr. Zamłyński.

Nieuczciwy referent posiedzi w więzieniu

JELENIA GÓRA. (js.) W czasie od maja ub. roku do października w dyrekcji Kolei Elektrycznych w Jeleniej Górze pracował jako kierownik tut. referatu aprowizacyjnego 36-letni *Józef Szczepaniak*. Na skutek zaniedbań zwolniono go ze stanowiska, a jednocześnie w czasie odbierania od niego agend, przeprowadzona kontrola referatu wykazała pewne braki.

Kontrolerzy stwierdzili, że Szczepaniak nie odprowadził kwoty 14 337 zł pobranej na wykupienie kart żywnościowych dla pracowników Kolei Elektrycznych. Ogółem kontrola ksiąg wykazała braki na ogólną sumę 31 988 zł.

Na rozprawie Szczepaniak tłumaczył się, że trudności rozliczeniowe wynikły nie z jego winy, gdyż w czasie jednej ze służbowych podróży skradziono mu większą sumę pieniędzy. Sąd, biorąc pod uwagę, iż żona oskarżonego wpłaciła brakującą sumę, skazał Józefa Szczepaniaka na 8 miesięcy więzienia.

„Piszemy dla dzieci i o dzieciach"

Katowice. (bb) Dnia 6 bm. odbył się w sali koncertowej Domu Kultury trzeci z kolei Czwartek Literacki. Wieczór poświęcony dzieciom był bardzo ciekawy i wzbudził ogromne zainteresowanie słuchaczy. Wypowiedzi pisarzy nie miały charakteru rozważań literackich, ani opracowań problemu dziecka w literaturze. „Piszemy dla dzieci i o dzieciach" — oto hasło Wieczoru.

Aleksander Baumgardten mówił o młodzieży w okresie okupacji. Podkreślał różne, czasem bohaterskie, a chwilami błędne podejście do wroga. **Zbyszko Bednorz**, w fragmencie prozy „Dzieci i bagaże", przedstawił słuchaczom ogromny wysiłek dziecka z Opolszczyzny, włożony w poznanie mowy i kultury polskiej. **Janina Zabierzewska** odczytała trzy własne wiersze, **Jan Brzoza** urywek z książki p. t. „Dzieci", a **Wilhelm Szewczyk** urywek z pamiętnika p. t. „Rozmowa z nowonarodzonym". **Janina Bronikowska** i **Zofia Wazlowa** zapoznały słuchaczy z fragmentami swoich książek dla dzieci. Wieczór urozmaicił występ chóru chłopięcego Domu Kultury i Aldonka Pałaszówna — recytacje. Dyskusja, której celem jest konfrontacja sposobu myślenia społeczeństwa i autora, odbędzie się na jednym z najbliższych Czwartków.

Kronika Gliwic

Gliwice. Na obchodzie „Święta Pracy" w dniu 1 maja powszechną uwagę zwracała grupa młodzieży akademickiej, która na pochód stawiła się gremialnie. Młodzież Politechniki zadokumentowała swoją przynależność do idei postępu i demokracji.

•

Gliwice. Dnia 9 bm. o godz. 10.30 odbędzie się w sali posiedzeń w Ratuszu ogólne zebranie związkowe, Zw. Zaw. Pracownków Służby Zdrowia.

•

Gliwice. Powołany został tutaj do życia Komitet Organizacyjny II. Śląskiego Tygodnia Kultury i Sztuki, który przystąpił już do opracowania planu uroczystości obchodu.

W sercu Zagłębia

Pogoria — niedoceniana miejscowość uzdrowiskowa

BĘDZIN. (we.l) Kierownik Referatu Aprowizacyjnego przy starostwie będzińskim p. Polak uzyskał zgodę Ministerstwa Leśnictwa na wydzierżawienie sztucznego jeziora Pogorii, znajdującego się na terenach lasów państwowych w Gołonogu w Zagłębiu Dąbrowskim. P. Polak podpisał już umowę dzierżawną na lat 10 i dążąc wytrwale do realizacji planu zarybienia tego jeziora, zakupił około 70 tysięcy ikry pstrąga. W najbliższych dniach zatem duże, piękne jezioro, stanowiące atrakcję dla licznych wycieczkowiczów, ożywi się. Odnośnie eksploatacji Pogorii p. Polak ma ciekawy i zakrojony na szeroką skalę plan, który nieopatrznie zdradził w rozmowie z przedstawicielem naszego pisma.

Poza pstrągiem dzierżawca zamierza hodować w Pogorii sandacze, przy czym celem zmniejszenia kosztów zarybienia, przystąpi w najbliższych dniach do urządzenia na miejscu własnej wylęgarni. Piaszczyste brzegi dwukilometrowej długości jeziora pokryte zostaną eksploatowaną wikliną, która da schronienie stadom dzikich kaczek, które już obecnie masowo odwiedzają Pogorię. Istnieją możliwości hodowli nutrii. Wspaniała oprawa iglastego lasu o suchym piaszczystym podłożu, stanowi doskonałe miejsce plażowania i wypoczynku. Doskonała kąpiel w czystej wodzie, liczne kajaki i łodzie żaglowe harcerzy, którzy mają tu własny ośrodek sportów wodnych, zachęcą niewątpliwie licznych miłośników przyrody do odwiedzania Pogorii. Tym bardziej, że istnieje dogodna komunikacja tramwajowa i kolejowa. Zbudowanie na miejscu kilku domków campingowych i urządzenie bufetu, może stworzyć z Pogorii przepiękne i wygodne miejsce wypoczynku dla całego przemysłowego Zagłębia. Pogorię polecamy uwadze zagłębiowskiej Ligi Morskiej.

80 tys. rasowych kurcząt

Częstochowa. Akcja podniesienia hodowli rasowych kurcząt w woj. kieleckim prowadzona jest w r. b. w szerszych rozmiarach, niż w roku ub. Gdy w r. 1947 czynnych było na tym terenie 8 sztucznych wylęgarni kurcząt, w roku bież. przybyły 2 nowe wylęgarnie, a mianowicie we Włoszczowej i Busku-Zdroju. Ogółem spodziewać się należy, iż okres wylęgu da około 80 tysięcy sztuk rasowych kurcząt, a więc o 20 tysiecy więcej niż w r. ub.

PRZEWODY W OPONIE GUMOWEJ

2 × 1,5, 2 × 2,5, 3 × 2,5 i 1 × 70 mm²

po cenach bezkonkurencyjnych sprzeda firma

„MOTOTECHNIKA" Sp. z o. o.
Kraków, ulica Grodzka 38, tel. 565-15

Poza tym

motory elektryczne, wyłączniki automatyczne, przełączniki, materiały instalacyjne. 1921

Pasy strażackie i bezpieczeństwa.

Wzmianka o przetargu

Wydział Wodno-Melioracyjny Urzędu Wojewódzkiego Śląsko-Dąbrowskiego zawiadamia, że ogłoszony został przetarg nieograniczony na dostawę 5.000 m3 kamienia dolomitowego względnie wapienia dolomitowego do bruku przy regulacji rzeki Czarnej Przemszy w Będzinie i Pogorii w Dąbrowie Górniczej.

Oferty mogą być składane zarówno na całą dostawę jak i na części; loco wagon stacja wywiadowcza, jak i loco plac budowy, jak również na sam tylko wyładunek z wagonów i przewóz na plac budowy.

Ogłoszenie o przetargu zamieszczone zostało w Śląsko-Dąbrowskim Dzienniku Wojewódzkim i na tablicy ogłoszeniowej Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. pdzy ul. Jagiellońskiej.

Szczegółowe warunki przetargowe, formularze ofertowe oraz bliższe informacje otrzymać można w Wydziale Wodno-Melioracyjnym w gmachu Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, ul. Jagiellońska. III piętro, pokój 432. w godzinach od 10 do 13.

Termin składania ofert upływa w dniu 20 maja o godz 10 kiedy to nastąpi komisyjne otwarcie ofert. (1873)

DYREKCJA OKRĘGU POCZT I TELEGRAFÓW WE WROCŁAWIU

ogłasza

przetarg nieograniczony

na:

1. Wykonanie nowej instalacji centralnego ogrzewania, wodokanalizacji i urządzeń sanitarnych w Urzędzie p.—t. Wrocław 2 przy ul. Malachowskiego 1.
2. Wykonanie nowej instalacji oświetlenia elektrycznego i wentylacji w Upt. Wrocław 2 przy ul. Małachowskiego 1.
3. Roboty zabezpieczające (zamurowanie otworów i częściowe odgruzowanie) budynek pocztowy we Wrocławiu przy zbiegu ulic Wita Stwosza i Błogosł. Czesława.
4. Roboty remontowo-budowlane w budynku Centrali Telefonicznej we Wrocławiu przy ul. Janickiego.
5. Roboty remontowo-budowlane w Upt. Żary.
6. Roboty instalacyjne oświetlenia elektrycznego w budynku Dyrekcji O. P. i T. Wrocław przy ulicy Powstańców Śląskich Nr 134/138.

Oferty w zalakowanych kopertach należy składać do skrzynki na oferty, umieszczonej w holu Dyrekcji przy ul. Powst. Śląskich Nr. 134/138 do dnia 21 maja 1948 r. godz. 12, t. j. bezpośrednio przed rozpoczęciem przetargu.

Wadium w wysokości 1 proc. należy złożyć w papierach wartościowych lub w gotówce na konto nr. VIII-3200 w PKO Wrocław, zaś papiery wartościowe dołączyć do oferty. Bliższe informacje, podkładki ofertowe, rysunki i warunki przetargu otrzymać można za zwrotem własnych kosztów w Oddziale Budowlanym Dyrekcji P i T., pokój nr 68.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu, zmniejszenia zakresu robót oraz wyboru oferenta — bez względu na cenę oferowaną.

(1930) DYREKCJA OKRĘGU

KURSY TKACKIE

IZBA PRZEM.-HANDL. WE WROCŁAWIU

organizuje **3-miesięczny kurs przysposobienia tkackiego** dla kandydatów w wieku ponad lat 18. Zajęcia rozpoczną się dnia 15 maja br. Wpisy przyjmuje Sekretariat Kursu codziennie od godz. 9 do 13, w budynku przy ul. T. Kościuszki 82, II piętro. 1926

Sklep żelazny

pierwszorzędnie zaprowadzony i zaopatrzony w towar, duże miasto Górnego Śląska, sprzedamy.

Oferty „Dziennik Zachodni" sub „Poważny Reflektant". 1916

„Orientine"

Znany od 1910 r. niezawodny w użyciu ODSIWIACZ

Fmy „PARFUMERIE d'ORIENT"
I. OSTROWSKA i SKA, ŁÓDŹ
11 Listopada Nr 14 1929

Żądać wszędzie! Żądać wszędzie!

POWIATOWY ZARZĄD DROGOWY W KOŹLU

ogłasza

przetarg otwarty

na dzierżawę drzew owocowych (czereśni), który odbędzie się w dniu 19 maja 1948 r. w sali posiedzeń Starostwa o godz. 9.

Przed wejściem na przetarg należy wpłacić wadium w wysokości 5.000, a resztującą wylicytowaną kwotę natychmiast po wylicytowaniu.

Kierownik Pow. Zarządu Drogowego
1912 **Jan Grzyb**

BIELSKA KOLEJ ELEKTRYCZNA podaje do wiadomości, że na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Komunikacji z dniem 9 maja br. autobusy Bielskiej Kolei Elektrycznej

przestają kursować

na liniach

Bielsko - Dziedzice
Bielsko - Jaworze
Bielsko - Straconka

Po raz ostatni autobusy B. K. E. kursować będą na tych liniach **w dniu 8 maja br.**, natomiast od dnia 9 maja br. autobusy B. K. E. będą obsługiwać **wyłącznie linię Bielsko — Szczyrk.** 1922

NAJWIĘKSZY WYBÓR! NAJNIŻSZE CENY! BOGATY ASORTYMENT!

Kryształów, porcelany, szkła gospodarczego, aptecznego, laboratoryjnego, butelek, szkła lustrzanego itd posiada stale na składzie:

Centrala Zbytu Porcelany, Fajansu i Wyrobów Szklanych
PAŃSTWOWA HURTOWNIA NR 3
WAŁBRZYCH. Czerwonej Armii 43. Tel. 321
Wykonuje wszelkie zamówienia.
Hurt! (1918)

Wolne posady

TAPICERSKIEGO czeladnika przyjmie natychmiast zakład tapicerski, Katowice, Stanisława 5. 2744d

POSZUKUJĘ dobrych czeladników krawieckich na duże sztuki na dobrych warunkach. Mysłowice, Rynek 17 — Cieślik. 5417g

UCZCIWĄ DOCHODZĄCĄ lub pomocnicę domową przyjmę natychmiast. **Kupczyński**, Bytom, Powstańców Warszawskich 34/7. 5449g

POSZUKUJĘ dwóch czeladników szewskich. **Wojarski Józef.** Modrzejów. Rynek 8. 5520g

GOSPOSIA z gotowaniem, bez prania potrzebna od 15. Oferty Czytelnik Katowice pod „dobre wynagrodzenie". 5460g

KWALIFIKOWANA panna do chłopczyka 2-letniego potrzebna od zaraz. Zgłoszenia Katowice. Mickiewicza nr 4/2 w godzinach 14—16. 5486g

CUKIERNIK-KARMELARZ od zaraz potrzebny. Oferty Dziennik Zachodni Katowice pod „4629". 5476g

DOCHODZĄCA z gotowaniem do małej rodziny poszukiwana. Katowice, Opolska 5, prawy parter. 5473g

POTRZEBNY czeladnik piekarski. Piekarnia Masny Paweł, Hołdynów, powiat Pszczyna. 5471g

POTRZEBNA fryzjerka od zaraz. Sosnowiec, Narutowicza 15, Pruszyńska. 5513g

POTRZEBNA kwalifikowana pielęgniarka do chorej Warunki dobre. Zgłoszenia: Sosnowiec, Dęblińska 13. m. 7. 5517g

FRYZJER męski potrzebny zaraz, warunki dobre. Sosnowiec, Żymierskiego 21. Chmielewski. 5518g

PRZEDSTAWICIELI do sprzedaży artykułów żywnościowych w okręgach, Górny i Dolny Śląsk, oraz pow. Chrzanowski poszukuje „Krakowianka" Kraków, Piłsudskiego 20. 2820d

ŻELAŹNIAK, dobry fachowiec potrzebny do prywatnego przedsiębiorstwa na samodzielnego kierownika sklepu towarów żelaznych w mieście powiatowym, woj. krakowskiego. Oferty z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem żądanego wynagrodzenia do „PAR" Kraków, Rynek Gł. 46 pod „2182". 2817d

PRYWATNE przedsiębiorstwo handlowe, **POSZUKUJE FACHOWCA** ze znajomością branży rolniczej, opałowej, budowlanej i ewent. żelaznej na kierownika filii w mieście powiatowym wojew. krakowskiego. Oferty z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem żądanego wynagrodzenia do „PAR" Kraków Rynek Gł. 46 pod „2182". 2818d

WYCHOWAWCZYNI do 2-ga dzieci poszukiwana. Zgłoszenia: Kawiarnia „Turecka" Katowice, Rynek 2. 5478g

SZOFER-MECHANIK młodszy, potrzebny zaraz. Oferty Dziennik Zachodni Katowice pod nr „4632". 5480g

ZDROWYCH emerytów i 2 uczni stolarskich przyjmę zaraz. Pietrzak Stefan Katowice 1 Maja 62a. 5491g

MODELARZA zdolnego do modeli na odlewy brązowe zatrudni na kilka godzin dziennie. Odlewnia Będzin, Sielecka 51, telefon 717-78. 5427g

BUCHALTER znający gruntownie księgowość przemysłową z jednolitym planem kont poszukiwany od zaraz. Wynagrodzenie według umowy. Osobiste zgłoszenia przyjmuje Wojewódzki Związek Międzykomunalny „Odbudowa" w Katowicach Jagiellońska 23, pokój Nr 152. 5494g

BIURALISTKA kasjerka rutynowana do Hurtowni Piwa w Gliwicach. ewentualnie pokój i utrzymanie. poszukiwana. Oferty z odpisami świadectw, Gliwice „Czytelnik" pod „Możliwie zaraz". 5436g

FRYZJERKA manicurzystka potrzebna od zaraz. Gliwice, Zygmunta Starego 29 5440g

POTRZEBNA zdolna pracownica fryzjerska zaraz. Zakład fryzjerski Będzin, Małachowskiego 28, Bracia Tyńscy. 5446g

ZDOLNE OSOBY do prowadzenia **KARTOTEKI** towarowej i ekspedycji towarów poszukuje **HURTOWNIA CUKRÓW ŚLĄSKICH.** Bytom, Krakowska 6. 5447g

1 POŁOŻNA kwalifikowana z dłuższą praktyką. 1 sanitariuszka do niemowląt z dłuższą praktyką potrzebne od zaraz do Szpitala św. Franciszka w Kłodzku mieszkanie i wyżywienie zapewnione. 2811d

POSZUKUJEMY przedstawiciela pracującego już w terenie Górnego Śląska. Hurtownia Kosmetyczna „Perkos", Poznań. ul. Grunwaldzka 43a, m. 6. 2806d

Potrzebny **MAJSTER. TECHNIK,** lub **INŻYNIER** do Wytwórni Wyrobów Szklanych, specjalność — ampułki i ozdoby choinkowe. Jelenia Góra. Jana Matejki 3. Drozdowski. 2795d

BILANSISTĘ, kier. księgowości przemysł. - handl., wysokie kwal. fachowe i moralne, na dobrych warunkach zatrudnimy od 1 czerwca. Spółdzielnia Wałbrzych. Konopnickiej 5. telefon 941. 2799d

Posad poszukują

PLANY, kosztorysy, obliczenia statyczne, kalkulacje kreślenia wykonuję. Telefon 45-13. 5308g

CUKIERNIK wybitny fachowiec wszechstronnie obeznany, specjalista do lodów przyjmie pracę, ewentualnie spółkę. Oferty: Czytelnik Nr. 157 Katowice. 2787d

SZOFER - MECHANIK z czerwonem prawem jazdy poszukuje posady od zaraz, Zgłoszenia Bytom, Karola Miarki 22/1. **Poczkaj.** 5451g

HANDLOWIEC z 20-letnią praktyką przyjmie odpowiednią posadę. Oferty proszę kierować Spółdz. Wydawn. Czytelnik Tarn. Góry pod „4620". 5468g

BUCHALTER - bilansista poszukuje zajęcie godzinowe. Łask. oferty Dziennik Zach. Katowice pod „4622". 5470g

KIEROWNIK młyna magazynier z 10-letnią praktyką poszukuje posady najchętniej w młynie lub przemyśle. Oferty: Czytelnik Katowice pod „4654". 5504g

BUCHALTER - bilansista przyjmie prowadzenie i nadzór ksiąg. Oferty: Czytelnik Katowice pod „4646" 5494g

SZOFER mechanik z długoletnią praktyką, czerwone prawo jazdy poszukuje posady. Oferty Czytelnik Katowice „4648". 5501g

TECHNIK egzaminowany poprowadzi roboty strzelnicze w zakładach górniczych na powierzchni. Oferty: Czytelnik Sosnowiec „Technik". 5516g

WYCHOWAWCZYNI, skończone seminarium, praktyka, referencje, przyjmie posadę najchętniej w uzdrowisku. Zgłosz.: „Wspólnota" Plac Wszystkich Świętych 8 pod „876". 2821d

ŻELAŹNIAK - metalowiec młody, żonaty, znający wszelkie źródła zakupu z dłuższą praktyką zmieni posadę. Oferty: Czytelnik Katowice pod „Solidny". 5492g

2 FRYZJERKI pierwszorzędne siły poszukują posad, najchętniej w uzdrowiskach. Oferty kierować: Czytelnik Zabrze „20". 5502g

Kupno

WANILINĘ stale kupuje **STRÓJWĄS.** Kraków Kapucyńska 3. 2682d

TATRA 57 B., karoserię, natychmiast kupię. Oferty pod „Tatra" do PAP Bielsko. 2782d

UWAGA! 700 zł. za kg osiągniesz sprzedając zużyte filmy rentgenowskie i fotograficzne nie mniejsze jak 9 x 12. Wytwórnia okładek celuloidowych, Stefan Pachoński, Chorzów. 11 Listopada 29/2. 5464g

BETONIARKĘ w dobrym stanie oraz budowlany wyciąg linowy zakupimy. — Zgłoszenia: tel. 338-58 od godz. 8 — 18. 5483g

NIERUCHOMOŚĆ (domek lub ziemię) kupię. Oferty Czytelnik Katowice dla „9876". 5496g

TOKARNIĘ nowoczesną, długość toczenia 1 do 2 m kupię. Zgłoszenia Czytelnik Gliwice pod „Nowoczesna" 5442g

Sprzedaże

SPRZEDAM kompletne urządzenie fabryki lemoniady. Pruszków. Mickiewicza 4 — 7. Wojciechowski. 2674d

ORLIDAL krem nr 8 usuwa zastarzałe **PIEGI,** żółte plamy. krosty. Od lat wypróbowany Żądać wszędzie. Wytwórnia **„Orlidal"** Rzeszów, Asnyka 1. 4742g

SPRZEDAM automat do pluskiewek. Mikołów, telefon 210-35. 5321g

KOMPLETY maszyn do wód gazowych lemoniad. Wykonanie solidne. „Polwis" Warszawa, Sienna 41. 2673d

MOTOCYKL N. S. U. 350, górnozaworowy, nowy model. stan pierwszorzędny do sprzedania. Oferty Czytelnik pod nr „4579" lub tel. 3-63-35. 5398g

MASZYNY do pisania, liczenia kupno — sprzedaż — naprawa „Maszyny Biurowe", Chorzów. 3 Maja 27, tel. 414-12. 2733d

LODÓWKI elektryczne, gazowe — sprzedaż, kupno. Gliwice, Rynek 7 „Elektra" 37-61. 5367g

MEBLE NOWE KUPISZ TANIO. Bytom, Dworcowa 18, w podwórzu. 5449g

MOTOCYKL 500, z przyczepką marki **TRIUMPH** w dobrym stanie okazyjnie do sprzedania. Bytom, Matejki 14, m. 6. 5452g

MOTOCYKL 100 dobry stan sprzedam. Bytom. Kossaka nr 8/1. 5453g

SAMOCHÓD „Opel Blitz" po kapitalnym remoncie sprzedam. Wiadomość Firma Zajkowski i Skiziński. Katowice, Hala Targowa, Kabina 19. 5456g

MOTOCYKL DKW 200 stan dobry sprzedam okazyjnie za 80.000. Stacja Benzynowa Katowice, Krakowska 5 telef. 326-30 5458g

SAMOCHÓD 4-osobowy na chodzie oraz wózek malarski 2-kołowy na resorach tanio sprzedam. Wiadom.: Wirek, Pawła Kubiny 7. 5459g

PLATFORMA 2-tonowa na oponach, do sprzedania. Oferty Czytelnik Chorzów „Platforma". 5462g

MOTOCYKL BMW 750 ccm z przyczepką stan bardzo dobry zaraz sprzedam. Chorzów, 3 Maja 191/2. 5463g

SŁUPKI - rury do ogrodzenia odstąpię. Tel. 252-52. 5506g

AKORDEON Hohner-Verdi 80 basów bez registrów — 63.000 zł. sprzedam. Katowice. Słowackiego 22, m. 2. 5502g

UWAGA KUPCY! Wytwórnia hulajnóg, rowerków dziecinnych. Częstochowa, ul. Garibaldiego 28, Piotr Strachowski -Ska. 2822d

OPONY używane U. S. A. 1050 x 20, 750 x 20 do sprzedania. Zgłoszenia: Piotrowice, ul. Ks. Skorupki 12. 5475g

CHŁODNIĘ szafkową 800 l. nową sprzedam. Oferty Czytelnik Katowice — pod „Chłodnia". 5477g

FURGON do chleba wózek, maszynkę do dzielenia bułek sprzedam. Wiadomość: Czytelnik Będzin. 5481g

GABINET sprzedam okazyjnie. Oferty: Czytelnik Rybnik, Zamkowa 8 pod „Gabinet" 5485g

SPRZEDAM parcelę przy wieży wodnej w Rybniku. Zgłoszenia: Czytelnik Rybnik, Zamkowa 8 pod „Parcela". 5486g

JAMNIKA rasowego czteromiesięcznego sprzedam. — Hajduki, Przyjemna 6 — od 16-tej. 5490g

OPONY cztery używane 4,50x18 sprzedam. Katowice, Plac Wolności 4 parter tel. 333-28. 5479g

WILCZEK owczarek alzacki (9 tygodniowa suczka) czystej rasy sprzedam. Sosnowiec, Rudna 2d. 5428g

BUDKA do sprzedania w dobrym punkcie. Wiadomość Sosnowiec, Hale Matluch. 5429g

OKAZYJNIE motocykl Zündapp 200 cm silnik Opel-Super, auto 2 tonowe Phenomen tanio sprzedam. Gliwice, tel. 38-90. 5431g

STOŁOWY pokój chipendale sprzedam. Gliwice telefon 31-80 od 12-14. 5432g

CIĄGNIK Lanz Buldog 55 PS sprzedam. Gliwice, ul. Nowy Świat 35. Garaże. 5433g

SPRZEDAM piękną, nowoczesną sypialnię. Wiadomość: Gliwice, tel. 36-18. 5439g

CIĄGNIK z przyczepką, budowa 1943 prawie nowy do sprzedania. Telef. 354-23 5444g

SAMOCHÓD sportowy 2-osobowy DKW sprzedam lub zamienię na 4-osobowy Katowice, Warszawska 64 telef. 357-86. 5445g

KROSNA mechaniczne na chodzie, sprzedam tanio. Radomsko Traugutta 30. 2809d

DREWNIACZKI piękne 3000 hurt pobraniem sprzedam. „Janina" Kraków, Al. Mickiewicza 61. 2804d

MOTOCYKL BMW 350 na kardan, stan idealny sprzedam. Częstochowa, Aleja 32 Witold Bąk, tel. 12-80. 2794d

Dzierżawy

WYDZIERŻAWIĘ duży sad owocowy. Wiadomość: Sosnowiec. Żymierskiego 110 — Węgiel. 5514g

ZARZĄD ZWIĄZKU b. Więźniów Pol. odda w dzierżawę pensjonat „Czarka" 16 pokoi i salą ogólna w miejscowości letniskowej Żarki - Blok. Reflektanci zgłosza się do kol. Krystmana w Żarkach - Bloku. 2810d

Gotówka

DO DOBRZE prosper. sklepu włożę 500.000 — 1.500.000 lub oczekuję innej propozycji. Oferty Dziennik Zachodni Katowice pod 4615. 5465g

2/3 SPOŻYWCZEGO przedsiębiorstwa wytwórczego w Krakowie odstąpię. Zgłoszenia: „PAR" Kraków, Rynek Gł. 46 dla „2.000.000". 2816d

POSIADAM sklep z urządzeniem najlepszy punkt Będzina — oczekuję współpracy z gotówką. Wiadomość: Czytelnik Będzin. 5482g

PRZYJMĘ z gotówką 1 lub 2 spólników do wytwórni wód gazowych i rozlewni piwa w Wałbrzychu. Oferty kierować Dziennik Zachodni Wałbrzych pod „Wytwórnia". 2797d

Mieszkania

ZAMIENIĘ bardzo ładne mieszkanie, 2 pokoje, komfort na 3 lub 4 pokoje, komfort. Oferty: Czytelnik Katowice pod „4557". 5414g

POSZUKUJĘ mieszkania komfortowego w Katowicach. trzy ew. cztery pokoje. Wszelkie koszta zwrócę. Oferty: Czytelnik Katowice pod „7545". 5415g

ZAMIENIĘ słoneczny pokój z kuchnią śródmieście Katowic na 2 lub 3 pokoje z kuchnią w Katowicach. Zwrócę koszty remontu. Oferty do Dziennika Zach. Katowice pod „4624". 5472g

ZAMIENIĘ nowoczesne 3-pokojowe mieszkanie w Brynowie na odpowiednie 3 względ. duże 2 pokojowe w mieście za zwrotem kosztów. Oferty Czytelnik Katowice pod „4656". 5506g

PRZYJMĘ 3 panów na mieszkanie, dom własny. Wiadomość: Czytelnik Sosnowiec 5515g

MIESZKANIE 3 pokojowe, kuchnia, łazienka, centrum Katowice, zamienię na podobne w Poznaniu. Oferty Czytelnik Katowice pod „4598". 5443g

POKÓJ, kuchnia, łazienka południowa dzielnica Katowic. zamienię na 2 pokoje. kuchnią, łazienką w tejże dzielnicy. Oferty Czytelnik Katowice „Południe" 5511g

Pokoje

PANI na stanowisku poszukuje w Katowicach, blisko tramwaju, niekrępującego pokoju umeblowanego. Zapłaci dobrze. Oferty: Czytelnik Katowice „Solidna". 5500g

POSZUKUJĘ pokoju w centrum Katowic ewentualna zamiana. Cena według umowy. Oferty Dziennik Zach. Katowice pod „4645". 5454g

W PIOTROWICACH 1 lub 2 próżne pokoje poszukuję. Oferty Dziennik Zachodni Katowice „4613". 5457g

DWA pokoje do wynajęcia. Oferty: Czytelnik Katowice pod „4657". 5507g

Lokale handlowe

SPRZEDAM wytw. wód gazowych i rozlewnię piwa. Zaprowadzoną, nowoczesną, w pełnym biegu w Poznaniu. Oferty: „PAR" Poznań. Ratajczaka 7 pod „5.105". 2819d

SKLEP spożywczy z trzema mieszkaniami w dobrym punkcie do sprzedania od zaraz. Wiadomość: Częstochowa. Równoległa 16. 2815d

RESTAURACJA „Lwowianka" dobrze prosperująca z koncesją na wódkę. Głuszyca, powiat Wałbrzych, miejscowość fabryczna, z powodu choroby właściciela do odstąpienia lub wydzierżawienia, ewentualnie przyjmę wspólnika. 5438g

Nauka i sztuka

FRANCUSKIEGO, lekcji konwersacji wyucza dawna profesorka „Alliance Française" Katowice. Mariacka 18a, m. 8. Zgłoszenia 15—17. 5503g

Lekarskie

DR MED. POŹNIAK JANINA b. asystent Szpitala Powszechnego we Lwowie ordynuje w chorobach nerwowych i wewnętrznych obecnie tylko od godz. 14 do 16 **SOLICE ZDRÓJ,** Plac Wolności 2, tel. 330. 2761d

Zguby i kradzieże

ZGUBIONO kartę rozpoznawczą i kartę rejestracyjną RKU Rzeszów, Dubaj mieczysław, Chorzów, ul. Chrobrego 13/12. 7065g

ZGUBIONO dowód osobisty nr 333681 wydany przez Dyrekcję PKP. Katowice na nazwisko Szlęzak Maria Bobrek, Dworcowa 4. 5453g

ZGUBIONO dowód osobisty w Katowicach, zwrot za nagrodą. Janina Lewandowska, Katowice, Korfantego 19. 5474g

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RKU wydaną w Gostyniu na nazwisko Bernard Formanowicz, Katowice. 5467g

ZGUBIONO kartę rejestracyjną, wydaną przez RKU Wadowice na nazwisko Smalcerz Józef. Katowice, ul. Brynowska 145. 5505g

SKRADZIONO kartę rozpoznawczą i papiery Kazimiera Kardasiewicz, Mieleckiego 10/6, Katowice 5510g

SKRADZIONO legitymację Ubezpieczalni nr 72631 Katowice. zaświadczenie obywatelstwa polskiego i inne dokumenty. Potyrała Piotr, Ligota, Kredytowa 6. 5487g

SKRADZIONO wszelkie dokumenty. zwrot za wynagrodzeniem. Joanna Pietrosiówna Katowice, Pawła 12 m. 2. 5489g

ZGUBIONO wojskowe dokumenty rejestracyjne, rocznik 1930 na nazwisko Jerzy Stopa, Gliwice, 5434g

SKRADZIONO w dniu 3 maja br. w Katowicach ze samochodu osobowego teczkę skórzaną z zawartością ważnych dokumentów i zapisków. Zachodzi przypuszczenie, że sprawca kradzieży dokumenty jako bezwartościowe dla niego porzuci. Łaskawy znalazca jest proszony przesłać takowe na adres: Katowice, ul. 3-go Maja nr 19/7 za odpowiednim wynagrodzeniem. 5493g

ZGUBIONO tymczas zaświadczenie narodow. polskiej na nazwisko Cipa Łucja. 5435g

ZGUBIONO zaświadcz. obywatelstwa polsk. nr 30681 na nazwisko Stein Leon. 5437g

ZGUBIONO tymczas. zaświadczenie narodow. polskiej Irgel Anna, Orzechów pow. Prudnik. 2812d

ZGUBIONO tymczas. zaświadczenie narodow. polskiej Malorny Józef, Mochów, pow. Prudnik. 2813d

SKRADZIONO kartę ewakuacyjną oraz paszport graniczny. Cymbalski Paweł, Racławice Śląskie. Batorego 246. 2814d

ZGUBIONO zaświadczenie obywatelstwa polskiego wydane Płaczek Annie. Łąki, pow Koźle. 2803d

ZGUBIONO odcinek zameldowania gm. Kuźnice Świdnickie, zameldowanie przygraniczne. 2 kupony na 2 mtr zboża na nazwisko Perkun Marcin, Rybnica Leśna. 2802d

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RKU wydaną w Garwolinie na nazwisko Mądry Czesław, zamieszkały Wałbrzych, Niepodległości nr 277. 2801d

SKRADZIONO dokumenty osobiste i świadectwa szkolne w dniu 25 marca rb. na stacji we Wrocławiu na nazwisko Gach Piotr, zam. w Wałbrzychu, ul. Bolesł. Chrobrego 13. 2800d

ZGUBIONO zieloną kartę ewakuacyjną nr 11120 na nazwisko Gerda Ranpach, Wałbrzych, Wełańskiego 8. 2798d

SKRADZIONO torebkę, zaświadczenie dowodu tożsamości, metrykę urodzenia, odcinek wymeldowania z Falenicy. na nazwisko Domagała Zofia. 2796d

Poszukiwania

WÓJCIKIEWICZ Ludwik ze Lwowa zamieszkały od 1939—1943 Dęblin — Irena poszukuje siostra. Katowice, Pawła 12, m. 2. 5488g

MALINOWSKIEJ Stefanii, ur. Złoczów - Woroniaki, przebywającej podczas okupacji w Niemczech, pow. Wittenberg. poszukuje Zadeberny Władysław. Wiedzących o jej pobycie proszę o łaskawe wiadomości za wynagrodzeniem na adr. Gliwice, Oskara Kolberga nr 12, m. 1. 5441g

Unieważnienia

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód tożsamości konia na nazwisko Jan Dzienges, Sól 502. 2768d

UNIEWAŻNIAM zgubione obywatelstwo polskie na nazwisko Badura Reinhold ur. 12. 1. 1904 zam. w Zabrzu przy ul. Limanowskiego 7. 5420g

UNIEWAŻNIAM zgubioną przepustkę graniczną wystawioną w Cieszynie. Skowron Ludwik, m[illegible] Cieszyn, Szersznika 5. 2808d

Przedsiębiorstwo Samochodowe M. Studencki
Katowice, Stawowa 5
Tel. 348-70, 348-72
Kursy Kierowców Samochodowych
Skład części zamiennych akcesorii samochodowych. 1430

Mieszkanie 4 - pokojowe

komfortowe, nowoczesne z etażowym centralnem ogrzewaniem w m. Gliwicach - centrum zamienię na 2 lub 3 pokoje w Katowicach. Of Czytelnik Katowice, ul 3 Maja 12 pod „Dobra zamiana". 1367

Jan Sychowski
Szczotki — Pędzle
Hurt i detal. Gdynia, ul. Abrahama 71. Tel. nr 36-14. 1928

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód osobisty nr 70. Wojtas Wanda, Kisielów, pow. Cieszyn. 2307d

UNIEWAŻNIAM zgubioną w dniu 3. 5. 48 r. w Chorzowie pieczątkę firmową prostokątną o wymiarze: 50 x 15 m/m o brzmieniu: „**MOTORUCH**" Zakłady Elektro - Mechaniczne Wł. Inż. Stefan Augustyniak, Chorzów, Katowicka 16/18, telef. 405-23. Skrytka pocztowa 72. 5461g

Uzdrowiska

LETNISKO willa Nowy Dworek, stacja Myszków. Połomia - Bielecka. 5512g

KRYNICA. Pensjonat Małopolanka, komfort, centrum, otwierają 1 maja właścicielki Piotrowska - Muszyńska. 2793d

Różne

PREISS PAWŁA ur. 27. 11. 1914 r. w Chropaczowie poszukuje żona Lucja, zam. w Bytomiu, ul. Konopnickiej 7. W sprawie rozwodowej. 5450g

OSTRZEŻENIE! Z dniem 3. 5. br. zwolniłem Radzika Kazimierza ze stanowiska akwizytora. Za dalsze jego zamówienia nie odpowiadam. „Iskrawka" Kohut Emanuel Warsztaty Świec Samochodowych, Katowice, Pl. Miarki 2/1. 5519g

ZA DŁUGI mojej żony Jadwigi z domu Jabłonka, zamieszkałej w Radlinie. Wolności 11 — nie odpowiadam Rojek Alojzy. 5484g

WYTWÓRNIA kartonów i Zakład Introligatorski wykonuje kartony szyte, klejone oraz przyjmuje wszelkie roboty w zakres introligatorstwa wchodzące. Gliwice, ul. Nasyp 4, tel 37-57. 5430g

POSZUKUJĘ przedstawicielstwa poważnej firmy. Posiadam duży sklep w Gdyni przy ul. Świętojańskiej, w śródmieściu. Oferty pod „Przedstawicielstwo" Gdynia „Dziennik Bałtycki". 2805d

Czytelnicy piszą...

Sosnowiec czy Będzin?

Sprawa Muzeum Górniczego

W związku z projektem utworzenia Muzeum Górniczego w Sosnowcu, jeden z naszych Czytelników przysłał na ten temat kilka interesujących uwag, które zasługują na publikację. Przypuszczamy, iż myśl rzucona przez autora listu znajdzie właściwy oddźwiek u powołanych po temu czynników.

Redakcja.

„Dziennik Zachodni" w czwartek 8. V. 1948 r. podał do publicznej wiadomości, że w Sosnowcu powstaje Muzeum Górnicze organizone przez Centralny Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Związku Górników.

Muzeum pomieściłoby eksponaty obrazujące historię kopalnictwa w Polsce, życie górnicze i pracę kopalni węgla. Jest to myśl piękna, której nie tylko należy przyklasnąć, ale ze wszystkich sił popierać. Historia kopalnictwa w Polsce jest nierozerwalnie związana z rozwojem naszego zadymionego Zagłębia. Muzeum Górnicze jako jedyne w Polsce winno mieć odpowiednie pomieszczenia i godnie reprezentować naszą krainę węgla.

Myślę, że najlepszym miejscem dla muzeum byłby odbudowany zamek w Będzinie.

Oddawna istnieje Towarzystwo Odbudowy Zamku Będzińskiego, które wiele już zrobiło, ale praca jego ciągle jest hamowana wskutek braku funduszów. Z uwagi na to, że odbudowany zamek będziński byłby doskonałym pomieszczeniem dla Muzeum Górniczego, wydaje mi się, że Centralny Związek Górników i Towarzystwo Odbudowy Zamku winny w tej sprawie się dogadać, uzgodnić swe plany i zamierzenia, scalić wysiłki. Efektem wspólnego, skoncentrowanego wysiłku będzie to, że odbudowa zamku będzińskiego ruszy z miejsca.

Dobrze zorganizowana propaganda sprawi, że z pomocą pośpieszą znane z ofiarności i obywatelskiego stanowiska Rady Narodowe naszych miast, Dyrekcje Zjednoczeń, „Służba Polsce" i młodzież szkolna.

Muzeum Górnicze w zamku będzińskim oddałoby nieocenione usługi nie tylko uczącej się młodzieży, ale zwiększyłoby ruch turystyczny do krainy węgla, stałoby się jeszcze jedną placówką sławiącą naukę i polską kulturę.

Odbudowany zamek w Będzinie wydatnie poprawiłby wygląd estetyczny naszego Zagłębia".

Zenon Golanka
Sosnowiec

Nowa uchwała Komisji Dewizowej

Warszawa. — Uchwała generalna Komisji Dewizowej Nr 18/III zawiera m. in. wykaz przedsiębiorstw dopuszczonych do dokonywania przewidzianych niniejszą uchwałą czynności w zakresie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi. Do przeprowadzania tych transakcji dopuszczone zostały: urzędy morskie, kapitanaty portu, Zjednoczenie Stoczni Polskich, Centrala Zbytu PPW, czterech armatorów, jeden agent okrętowy, 20 maklerów, 28 firm ekspedycyjnych, 6 firm shipchandlerskich, 3 firmy kontrolne, 5 firm cumowniczych, 7 zaprzysiężonych rzeczoznawców od ustalania trymowności statków, 12 zaprzysiężonych rzeczoznawców od ilości miar i wag. Wymienione firmy korzystać mogą z upoważnień niniejszej uchwały tak długo i w takim zakresie w jakim dopuszczone są do właściwej ich działalności na podstawie obowiązujących je przepisów.

Uchwała ustala sposób pokrycia przypadających przedsiębiorstwom od cudzoziemców należności, sposób inkasowania wzajemnych należności z kontrahentami zagranicznymi.

Ponadto uchwała traktuje o sposobach rachunkowości i technice dokonywania rozrachunków.

Wysoka liczba sarn i jeleni

Gospodarka łowiecka na Dolnym Śląsku

Wrocław. Ziemie Odzyskane obfitują w gatunki zwierząt i ptaków łownych, nie często spotykanych na terenach łowisk pozostałych ziem Polski. Do zwierząt łownych, występujących wyłącznie na Ziemiach Odzyskanych należą muflony, których ostoją są południowe — górskie części łowisk w Karkonoszach. W tych samych rejonach spotykamy również rzadkie ptactwo — głuszce, których pieśń godową może myśliwy usłyszeć w okresie toków wiosennych.

Na całym prawie terenie Ziem Zachodnich występują jelenie, niejeden myśliwy dałby wiele, aby módz jedynie posłuchać ryczącego rogacza, nie mówiąc już o samym polowaniu na rykowisku, — dalej sarny, daniele i dziki. Ostatnimi czasy znacznie się one rozmnożyły i przyczyniają wiele kłopotu ludności rolniczej. niszcząc podleśne pola, oraz Skarbowi Państwa, jako płatnikowi odszkodowań z tego tytułu.

Z ważniejszych drapieżników wypada wymienić kuny i lisy, których stan liczebny przedstawia się bardzo poważnie. Fakt ten przyczynia się do zmniejszenia pogłowia drobniejszej zwierzyny łownej, tak czworonożnej jak i skrzydlatej.

Stan zwierzyny łownej na terenach dolnośląskich lasów państwowych ustalono na podstawie otropienia zimowego oraz stałej obserwacji w roku 1947 przedstawia się jak następuje:

muflony	— 327	**sztuk**
jelenie	— 2.307	„
daniele	— 222	„
sarny	— 6.068	„
dziki	— 1.639	„
głuszce	— 108	„
cietrzewie	— 216	„
kuny	— 494	„
lisy	— 4.609	„

i inna drobna zwierzyna o mniejszym znaczeniu łowieckim.

Troską władz, które na skutek upaństwowienia lasów— siłą faktu przejęły wszelkie korzyści, jak, i obciążenia z łowiectwa płynące, jest uzdrowienie gospodarki łowieckiej.

W tym celu dokonano podziału terenów na stałe obwody łowieckie. Da to możność planowego wykorzystania ich pod względem doświadczalnym, hodowlanym, ochronnym jak i wykorzystania łowisk przez racjonalny odstrzał, czy to we własnym zarządzie czy też przez wydzierżawienie terenów na ten cel przeznaczonych. Stale prowadzona ewidencja zwierzyny łownej pozwala ustalić wielkość przyrostu i ubytku, dając podstawę do racjonalizacji odstrzałów. Wydano szereg zarządzeń, które mają przyczynić się do zwalczania kłusownictwa, podniesienia etyki łowieckiej w społeczeństwie, tym samym do poprawy i unormowania gospodarki łowieckiej, która na skutek zawieruchy wojennej bardzo ucierpiała.

Największą bolączką w dziedzinie łowiectwa jest zagadnienie dzików, a raczej szkód przez nie wyrządzanych. Aby rozwiązać to zagadnienie, przedsięwzięto szereg środków zaradczych, jak:

starania o jak największy przydział zezwoleń na broń myśliwską dla funkcjonariuszy administracji Lasów Państwowych, organizowanie w myśl zasad łowieckich, obław przy współudziale wszystkich bez wyjątku organizacji łowieckich; zaangażowanie specjalnej straży łowieckiej itp.

Rozpatruje się sprawę odgradzania, zagrożonych przez dziki pól od przyległych lasów, co w poważnej mierze przyczyni się do zmniejszenia rozmiarów szkód. Wreszcie administracja Lasów Państwowych płaci zgodnie z Ustawą Łowiecką oraz jej przepisami, odnoszącymi się do tego zagadnienia, za szkody wyrządzone przez dziki i inną zwierzynę łowną. W roku 1946/47 zlecono do wypłaty odszkodowań na kwotę zł 1.780.000, a w roku 1947/48 przeznaczono już zł 4.000.000 przy czym przewiduje się podniesienie tej kwoty o dalszych 5.000.000 zł. nich przede wszystkim kłusownictwo, brak etyki łowieckiej oraz znajomości Ustawy Łowieckiej wśród społeczeństwa, brak broni myśliwskiej u personelu ALP, nadmierne rozmnożenie się drapieżników jak i trudności stosowania zabiegów hodowlanych. Liczyć się z tym należy, że szereg lat minie jeszcze zanim będziemy mogli powiedzieć, że zagadnienie uzdrowienia łowiectwa na zachodnich rubieżach stanęło na właściwym poziomie.

inż. Lech Aleksiewicz

Zjazd b. wychowanek

Gimnazjum im. A. Jagiellonki w Kaliszu

KALISZ. W dniach 5 i 6 czerwca 1948 r. odbędzie się zjazd koleżeński b. wychowanek Państw. Gimnazjum im. Anny Jagiellonki w Kaliszu. Komitet organizacyjny prosi o jak najliczniejsze wzięcie udziału w zjeździe.

Zgłoszenia przyjmuje kancelaria gimnazjum — Kalisz, ul. Kościuszki nr. 10.

Koszty uczestnictwa w zjeździe w sumie zł. 200,— należy wpłacać do PKO miasta Kalisza na konto nr. 754.

Pracownicy Służby Zdrowia obradują

100 tysięcy zł na Wspólny Dom

Warszawa. (PAP). W tych dn. odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu Głównego Zw. Zaw. Pracowników Służby Zdrowia.

Plenum zadeklarowało 100 tys. złotych, jako pierwszą ratę na budowę wspólnego domu zjednoczonej partii klasy robotniczej oraz powzięło uchwałę zwiększenia funduszów na cele kulturalno-oświatowe.

Dotychczasowy rozwój związku zobrazował przewodniczący Zarządu Głównego dr Jan Rutkowski. Związek skupia obecnie 63 tys. 583 członków, obejmując zarówno lekarzy, jak cały personel pomocniczy łącznie z pracownikami fizycznymi. Zarząd Główny związku wyremontował ostatnio własny lokal w stolicy. W lokalu tym znajduje się m. in. sala konferencyjna, świetlica i bursa dla uczennic dwuletniej szkoły pielęgniarskiej, która dokształca personel pomocniczy, przeważnie pracownice fizyczne; Dzięki szkole stają się one pielęgniarkami o pełnych kwalifikacjach zawodowych. W przyszłości związek zamierza dokształcać również najzdolniejszych techników dentystycznych i felczerów.

Wydział kulturalno - oświatowy związku zorganizował 36 świetlic i 32 biblioteki. Związek czyni starania, aby przy każdym szpitalu była zorganizowana świetlica i fachowo skompletowana biblioteka, celem umożliwienia dalszego dokształcania i szkolenia zawodowego członków związku.

W toku obrad plenarnych Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia powołano również komisję, która opracuje zasady współzawodnictwa pracy.

Słuchamy radia

Niedziela 10 maja

6,57 Sygnał i zapowiedź stacji. 6.59 Sygnał i „Kiedy ranne wstają zorze" 7.05 Zegarynka muzyczna. 8.00 Dziennik. 8,20 Program dnia. 8.30 Muzyka. 9,00 Nabożeństwo. 10,00 Audycja regionalna. 11,00 Koncert życzeń. 11.57 pogadanka. 11.57 Sygnał i hejnał. 12.04 Transmisja uroczystego zakończenia IV etapu współzawodnictwa Młodzieżowego Wyścigu Pracy. 13.30 Felieton 13.40 „Niedziela na wsi". 14.25 Zagadka radiowa. 14.35 Przegląd audycji przyszłego tygodnia. 14.40 Montaż literacko-muzyczny. 15,20 Pieśni narodów słowiańskich. 15.45 Odczyt. 15.55 Koncert muzyki polskiej. 16.40 Audycja dla dzieci. 17.00 Audycja dla kobiet. 17,05 „Podwieczorek przy mikrofonie". 18.20 Audycja rozrywkowa. 18.40 Muzyka popularna. 19,10 Montaż literacki. 19.30 Audycja OKZZ. 20.00 Dziennik. 20.50 Muzyka. 21.00 Montaż literacki. 21.30 Wiadomości sportowe. 21.40 „Na muzycznej fali". 22,45 Wiadomości sportowe. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.15 Program na dzień następny. 23.25 Muzyka taneczna. 24.00 Zakończenie i hymn.

SPORT

Milicjanci warszawscy zwyciężają

Warszawa. Rozegrany na boisku OMTUR-u w Warszawie mecz piłkarski między reprezentacją Polskiej Milicji Obywatelskiej a reprezentacją Milicji Obywatelskiej Warszawy zakończył się zwycięstwem piłkarzy stolicy w stosunku 5:0 (1:0).

Jedynastkę Warszawy stanowi gracze MKS Grochów. Drużyna reprezentacyjna stanowiła zlepek graczy z Milicyjnych Klubów Sportowych Katowic, Szczecina i Będzina i wypadła bardzo słabo.

Bramki dla zwycięzców zdobyli: Izydorzak — 2. Skorupiński, Szulc i Piętak — po 1.

Szczęśliwy remis łodzian

Łódź — Bratysława 2:2 (2:2)

Łódź. W obecności 20 tysięcy widzów rozegrany został w Łodzi mecz piłkarski między reprezentacjami Bratysławy i Łodzi.

Mecz po szybkiej lecz na niezbyt wysokim poziomie technicznym stojącej grze zakończył się wynikiem remisowym 2:2.

Przed sędzią Sperlingiem, drużyny stanęły w następujących składach: Bratysława: Rajman, Vican, Balaci, Marko, Pokorny, Danko, Kailm. Kuchar, Malatyński, Szubert, Simansky.

Łódź: Komar. Luc II, Wlodarczyk, Miler, Urban, Korporowicz, Patkolo, Cichocki, (Koczewski), Janeczek, Baran, Hogendorf.

Drużyna czeska, w której grało kilku reprezentantów, miała zdecydowaną przewagę techniczną. Polacy braki techniczne nadrabiali ambicją i szybkością.

Pierwszą bramkę zdobywają łodzianie w 14 minucie przez Barana. W 20 minucie Szubert strzela obok wybiegającego Komara, wyrównując. W 29 minucie gry Simansky silnym strzałem uzyskuje prowadzenie dla Czech. W 40 minucie Patkolo mija obronę słowacką i podaje piłkę lepiej ustawionemu Cichockiemu, który pięknym strzałem wyrównuje. — Wynik brzmi 2:2. Po przerwie w obu drużynach nastąpiło szereg zmian, które jednak nie wpłynęły na poprawienie poziomu gry. Lepsza w tym okresie jest drużyna gości, nie potrafi jednak odzwierciedlić tej przewagi punktowo.

Najlepszym graczem na boisku był lewoskrzydłowy Słowaków — Simansky. Ponadto wyróżniał się środkowy pomocnik Marko. W drużynie łódzkiej najlepsi byli: obrońca Luc i środkowy pomocnik Urban.

Tenisiści Krakowa rozpoczęli sezon

KRAKÓW. Tenisiści krakowscy rozpoczęli sezon turniejem „Otwarcia Sezonu" zorganizowanym przez ZZK „Olsza".

W pierwszym dniu turnieju uzyskano następujące wyniki: Łabużek (niestowarzysz.) — Christ (Cracovia) 7:5, 6:1, Horain (Krakus) — Lipiński (Olsza) 6:1, 6:0, Schram (Cracovia) — Jacewicz (Cracovia) 6:1, 6:4, Kozłowski (Cracovia) — Pytel (Krakus) 6:0, 6:1, Baran (Cracovia) — Bisping 6:2, 6:2, Wójcicki (Cracovia) — Skąpski (Cracovia) 6:4, 3:6, 7:5.

Sukcesy Bruna i Dąbrowskiego na zawodach motocyklowych w Warszawie

Warszawa. Automobilklub Polski i Warszawski Okręgowy Związek Motocyklowy zorganizowali w czwartek wyścigi motocyklowe i samochodowe na obwodzie zamkniętym ulic: Aleja Stalina, Agrikola, Mysliwiecka, Górnośląska i Piusa (2.900 mtr). pod hasłem „Sport motorowy odbudowuje Warszawę".

Na starcie stanęli najlepsi kierowcy polscy. Wyścigi wzbudziły w stolicy bardzo duże zainteresowanie. Wzdłuż trasy zgromadziły się tłumy widzów.

Wyniki techniczne poszczególnych biegów przedstawiają się następująco:

Bieg I. Motocykle do 125 cm 7 okrążeń: 1. Stefański — DKW („Lechia" Poznań) 13:52,5; 2. Kozierowski — DKW („Lechia Poznań). Bieg II. motocykle z wózkami — 8 okrążeń: 1. Kamiński („Legia" Warszawa) na BMW — 15.43. Dwaj pozostali kierowcy biegu nie ukończyli. Bieg III. — samochody kl. I. i II. kategorii turystycznej. 10 okrążeń: 1. Łączyński (Poznań) na Lancii Aprilia — 29:21,5; 2. Jagielski (Warszawa) na „Oplu"; 3. Wereszczyński (Katowice) na MG Bieg IV. — motocykle do 250 ccm. kl. A — 10 okrążeń: 1. Milewski (Unia Poznań) na NSU — 25:23,5; 2. Markowski (OMTUR Warszawa) na „Jawie"; 3. Kowalski (SSM Gdynia) na Rudge-u; 4. Urbaniak (OMTUR Warszawa) na NSU. Startowało 22 zawodników. Bieg V. — samochody kl III. sportowe oraz zwycięscy w biegu I. i II. — Okrążeń: 1. Wierzba (Warszawa) na Lancii w czasie 23:28,5, średnia szybkość 74 km/godz. Pozostałych 14 zawodników biegu nie ukończyło. Bieg VI. — motocykle do 350 ccm kl. B — 10 okrążeń: 1. Brun K. (PKM Warszawa) na „Excelsiorze" 25:49; 2. Balcer (Warszawa); 3. Fiszer (Warszawa); 4. Kowalski. Bieg VII. — motocykle ponad 350 ccm. kl. C/D — 10 okrążeń: 1. Dąbrowski (PKM Warszawa) na „Nortonie" — 22:49: 2. Brun St. (PKM Warszawa) na „Excelsiorze" — 22:53; 3. Żymirski (OMTUR Warszawa) na BMW; 4. Kupczyk (OMTUR Warszawa) na BMW. Przeciętna szybkość zwycięzcy 76,5 km/godz.

280 biegaczy na starcie

Świniarski na I miejscu w Bydgoszczy

Bydgoszcz. Tegoroczny bieg na przełaj o puchar „Ilustrowanego Kuriera Polskiego" zgromadził na starcie rekordową liczbę 280 zawodników. m. in. Kurpesse (ŁKS) Dzwonkowskiego, Wierkiewicza, Płotkowiska, Świniarskiego i cały szereg znanych biegaczy.

Trasa biegu wynosiła ok. 3.000 mtr. Przez cały prawie czas prowadził Dzwonkowski i dopiero na ostatnich dwustu metrach dał się wyminąć Świniarskiemu i Kurpessie. Ostatecznie zwyciężył Świniarski (Zryw Gdańsk).

Wyniki techniczne biegu:

1) Świniarski (KS Zryw — Gdańsk) 8:16,2 min., 2) Kurpessa (ŁKS) 8:16,6, 3) Dzwonkowski (KS Zryw — Włocławek) 8:17,4.

Ogółem zawodnicy otrzymali 31 nagród indywidualnych. Specjalną nagrodę Ministra Zdrowia dra Michejdy, przeznaczoną dla zawodnika, wykazującego najlepsze kondycje i najlepszy stan zdrowia, otrzymał Rutkowski (SGKS — Grudziądz). Ponadto przyznano 4 nagrody zespołowe. Puchar wydawnictwa IKP, jako nagrodę dla najliczniejszego zespołu, który ukończył bieg, otrzymał zespół ZS Gwardia z Bydgoszczy, z którego na 69 startujących zawodników ukończyło bieg 67. Nagrodę przechodnią dla zespołu, którego zawodnicy znajdą się w największej liczbie w pierwszej dziesiątce, otrzymał KS Zryw — Gdańsk. Nagrodę przechodnią dla najlepszego zespołu bydgoskiego otrzymał HKS.

Pod włos...

Kłopocik

Oberbürgermeister Schönwälder poumieszczał swego czasu, to znaczy częściowo jeszcze za czasów Wilhelma II, a częściowo już za czasów niedawnego swego urzędowania, po rozmaitych mieszkaniach prywatnych oraz po pomieszczeniach biurowych tabliczki na drzwiach z napisem „Briefe".

Bardzo się więc z tego cieszył, że tabliczki owe przetrwały niejedną burzę dziejową, zwłaszcza że wiele tabliczek, pamiętających jeszcze czasy Bismarcka, pokryły się patyną lat, i stały się prawie że niewidoczne dla normalnego ludzkiego oka.

Aż tu nagle zabrano się do usuwania tych tabliczek. Oberbürgermeister Schönwälder bardzo tym się zmartwił, no bo jakżeż to... Tyle wieloletniej pracy poszło ni stąd, ni zowąd, na marne.

Tylko, że do tej akcji zabrano się w sposób, który przypomina trochę metodę wylewania kąpieli razem z dzieckiem.

Mianowicie biedny właściciel mieszkania, który nigdy nie zwrócił uwagi na to (a jak zwrócił, to rychło o tym zapomniał), że Oberbürgermeister zawiesił mu na drzwiach tabliczkę z „Briefe", często — gęsto, jak już zaznaczyliśmy, dobrych kilkadziesiąt lat temu — otrzymuje na przykład z Miejskiego Wydziału Karno-Administracyjnego w Katowicach mandat karny w wysokości 2000 złotych za to, że tej tabliczki dotychczas jeszcze nie usunął. No i co ..? A no nic — płać i płacz.

Nikt nie neguje, że działalności Oberbürgermeistra Schönwäldera trzeba położyć jak najrychlejszy kres i tabliczki z „Briefami" pousuwać. Nie od wczoraj na tym miejscu walczymy o to, i nie bez skutku. Ale przedtem, jako że obywatele, mają wiele innych kłopotów na głowie, trzeba by o tym owym obywatelom przypomnieć i ewentualnie, w razie nieusunięcia — zagrozić karą. A zwłaszcza przypomnieć o tym obowiązku nie tyle właścicielom mieszkań, co administratorom i właścicielom domów. Bo taki obowiązek właściwie na nich spoczywa.

Cóż jednak jest winien właściciel mieszkania, w którym przed nim od czasu zawieszenia tabliczki przez Oberbürgermeistra mieszkało Bóg wie ilu lokatorów. Za nich wszystkich on ma płacić karę...?

Warto by więc całą tę historię nieco zmodyfikować. Bo tak jak dotychczas wywołała ona wiele kwasów, a prócz tego spowodowała, że Oberbürgermeister Schönwälder zaciera z zadowoleniem ręce i mówi: „No, przynajmniej odbywa się to wszystko z krzykiem i hałasem..."

Niejaki X

Redaguje: Kolegium Redakcyjne *Redakcja,* Katowice, ul. Młyńska 9, tel. 309-73, 305-73, 555-33, 311-84. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Przyjmowanie stron między godziną 11—78 codziennie. *Administracja Wydawnictw:* Katowice, ul. Młyńska 9, tel. 301-69. Prenumerata miesięczna z odbiorem na miejscu w Katowicach 120 zł — z przesyłką poczt. 135 zł — z odnoszeniem do domu 170 zł. PKO Katowice III-4950. *Dział Ogłoszeń:* Katowice ul. 3 Maja 12, tel. 309-74 — PKO Katowice III-4830. — Za dział ogłoszeń redakcja nie bierze odpowiedzialności. Wydawca: „CZYTELNIK", Katowice, ulica 3 Maja 12. R 30528 Druk: *Drukarnia Nr. 9,* Sp. Wyd. „Czytelnik", Katowice, ul. 3 Maja 12, tel. 310-59.